

VENÄJÄNTOYN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN PÄIVITYS 2025-2029

Suomen Venäjäntoyt ry

Hyväksytty Suomen Kääpiökoirat ry:n hallituksen kokouksessa [17.4.2024]
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [18.6.2024]

Sisällys

Sisällys	2
1. YHTEENVETO	4
2. RODUN TAUSTA	6
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	10
4. RODUN NYKYTILANNE	12
4.1. POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA	12
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos	12
4.1.2 Jalostuspohja	16
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	23
4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖOMINAISUUDET	25
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	25
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin	25
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus	25
ja/tai kuvaus	25
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	25
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet	27
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	29
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden	30
korjaamisesta	30
4.3. TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN	30
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	30
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	37
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	42
4.3.4 Lisääntyminen	44
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	45
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	45
4.4. ULKOMUOTO	47
4.4.1 Rotumääritelmä	47
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset	51
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	52
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	52
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	54
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso	54
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	56
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	61
6.1 JALOSTUKSEN TAVOITTEET	61
6.2 SUOSITUKSET JALOSTUSKOIRILLE JA YHDISTELMILLE	62
6.3 ROTUJÄRJESTÖN TOIMENPITEET	63

6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ VARAUTUMINEN ONGELMIIN.....	64
8. LIITTEET	68

1. YHTEENVETO

Venäjäntoyden jalostuksen tavoiteohjelman tarkoitus on määritellä rodun jalostuksellinen tilanne, jalostukselliset tavoitteet sekä keinot tavoitteiden saavuttamiseksi. Jalostuksen tavoiteohjelman tarkoituksena on myös koota yhteen saatavilla oleva tieto, jota tarvitaan rodun jalostuksen pitkän tähtäimen kehittämiseen. Jalostuksen tavoiteohjelman toivotaan toimivan jalostusta ohjaavana oppaana kasvattajille sekä tietolähteenä kaikille rodun harrastajille ja siitä kiinnostuneille.

Rotuyhdistyksellä on tavoitteena kerätä tilastoja rodun terveydestä ja luonteesta Kennelliiton jalostustietokannan ja yhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn avulla.

Venäjäntoy on pieni, tyylikäs, hyvin sopusuhtainen, korkearaajainen koira, jolla on kevyt luusto ja litteät lihakset. Luonteeltaan venäjäntoy on eloisa, utelias ja temperamenttinen koira, joka ei saa olla aggressiivinen eikä arka. Venäjäntoy on ympäristöstään kiinnostunut, omistajalleen uskollinen koira, joka tarvitsee pienestä koostaan huolimatta riittävästi liikuntaa, aktivointia sekä hyvän peruskoulutuksen. Jalostustyön ansiosta rotu on terrieritaustastaan huolimatta nykyään enemmän seurakoiramainen, mutta edelleen herkkä haukkumaan. Seurakoiramaisuudesta huolimatta rodulla saattaa myös esiintyä riistaviettisyyttä.

Rodun esi-isinä pidetään Venäjälle tuotuja englanninkääpiöterriereitä. Venäjän vallankumouksen ja ensimmäisen maailmansodan myötä kääpiöterriereiden kasvatus loppui lähes kokonaan ja vasta 1950-luvun aikana venäläiset koirankasvattajat alkoivat elvyttää rotua käyttäen jalostukseen myös sukutauluttomia ja sekarotuisia koiria. Jalostustyön alku oli hankalaa, koska maan rajat oli suljettu eikä ulkomaista jalostusmateriaalia voitu tuoda. Jalostustyötä kuitenkin jatkettiin määrätietoisesti, mutta jalostuspohjan suppeuden vuoksi vain osa koirista vastasi ulkomuodoltaan rotutyyppejä. Myöhemmin jalostustyön edetessä rotuun lisättiin pitkäkarvainen muunnos.

Venäjäntoyen jalostuspohja on suhteellisen kapea. Koirien sukutauluissa esiintyy samoja yksilöitä sukulinjoja taaksepäin katsellessa. Jalostukseen käytetään runsaasti samoja yksilöitä ja ns. matadoriurosten käyttö supistaa jo kapeaa geenipohjaa entisestään.

Rodussa esiintyy lähes kaikkia muillakin kääpiökoiraroduilla yleisesti tavattuja sairauksia. Venäjäntoyta on pidetty melko terveenä rotuna, mutta tehtyjen terveystutkimusten myötä on saatu lisää tietoa rodun terveystilanteesta. Ilmenneitä sairauksia ja vikoja ovat polvilumpioluoksaatio, silmätauti, sydänsairaudet, hermostolliset sairaudet, kuten syringomyelia ja epilepsia, kivesviat sekä hammasongelmat.

Suomessa venäjäntoyn ulkomuoto on vaihteleva. Rotumääritelmään nähden ulkomuodon osalta vaihtelevuutta esiintyy erityisesti rungossa, rintakehässä, mittasuhteissa ja liikkeissä. Rotutyypin ei ole vielä vakiintunut ja tavoitteena onkin pyrkiä yhtenäisempään tyyppiin. Tavoitteena on välttää rakenteen muuttumista liioitteluksi, eivätkä myöskään liialliset poikkeamat koossa tai massassa ole toivottavia.

Vuonna 2017 päivitetyn rotumääritelmän avulla venäjäntoyn ulkonäköä on pyritty erottamaan muun muassa prahanrottakoirasta. Uuden rotumääritelmän merkittävimmät erot koskevat venäjäntoyn kokoa ja kallon muotoa. Rotumääritelmän mukaisuuden liian nopea tavoittelemisen voi lisätä liioiteltuja piirteitä omaavien koirien jalostuskäyttöä. Tulevaisuudessa tulee myös huomioida mahdolliset negatiiviset vaikutukset terveyteen, joita kallon pyöristymisen ja kääpiökokoisuus voivat aiheuttaa.

Terve, hyväluonteinen ja rotumääritelmän mukainen venäjäntoy tulisi olla jokaisen kasvattajan kasvatustyön tavoitteena. Tähän tavoitteeseen myös yhdistys ja sen jalostustoimikunta pyrkivät ja kannustavat.

Rodun pariin tulee vuosittain uusia kasvattajia ja näin ollen on tärkeää, että jalostuksen tavoiteohjelma tavoittaa sekä heidät, että jo aiemmin kasvatuksen aloittaneet kasvattajat. Kasvattajien olisi aina hyvä muistaa, että jokainen heidän teettämänsä pentue vaikuttaa rodun tulevaisuuteen.

Venäjäntoyn PEVISA-ohjelma 1.1.2025 alkaen:

Pentujen vanhemmista tulee astutushetkellä olla voimassa oleva polvitarkastuslausunto, silmätarkastuslausunto ja sydämen auskultaatiolausunto.

POLVET

- Tutkimushetkellä koiran on oltava iältään vähintään 12 kk. Alle kolmevuotiaalle koiralle tehty tutkimus on voimassa kaksi vuotta lausuntopäivästä. Yli kolmevuotiaalle koiralle annettua lausuntoa ei tarvitse uusia.

SILMÄT

- Tutkimushetkellä koiran on oltava iältään vähintään 12 kk.
- Silmätarkastuslausunto ei saa astutushetkellä olla 24 kk vanhempi
- Seuraavat sairaudet sulkevat koiran jalotuksesta: PRA, HC, tRD, iris-linssi PPM, iris-kornea PPM, PHTVL/PHPV aste 2-6.

SYDÄN

- Tutkimushetkellä koiran on oltava iältään vähintään 12 kk.
- Sydämen auskultaatiolausunto ei saa astutushetkellä olla 24 kk vanhempi.

MONIMUOTOISUUTTA YLLÄPITÄVÄ EHTO

- Rekisteröitävien jälkeläisten enimmäismäärä on 32 pentua/koira.

Ulkomaisia koiria koskeva poikkeus:

Ei vaadita PEVISA-tutkimuksia (uros 2 pentuetta, narttu 1 pentue).

Tärkeimmät jalostussuosituks

- Mikäli koiralta löytyy sydämen sivuääni, tulisi koiralle teettää sydämen ultraäänitutkimus. Jalostukseen käytettävällä koiralla ultraäänituloksen tulisi olla A. Jos tutkimuksessa havaitaan muu kuin fysiologinen sivuääni, ei kyseistä koiraa tulisi käyttää jalostukseen
- Kahta fysiologinen sivuääni -diagnoosin saanutta koiraa ei tule yhdistää
- Syringomyeliaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen
- CM2-diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. CM1-tuloksen omaavan koiran parituskumppanin tulee olla MRI-kuvattu ja molempien vanhempien tulee olla Chiari tyyppisen epämuodostuman sekä syringomyelien osalta oireettomia
- Legg-perthes-diagnoosin omaavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen
- Jalostukseen ei saa käyttää koiraa jolla on epilepsia tai muita neurologisia oireita
- Vanhemmillä tulisi olla näyttelytuloksena vähintään EH (erittäin hyvä)
- Vanhempien tulisi olla astutushetkellä 18 kuukautta täytäneitä
- Ensimmäistä kertaa jalostukseen käytettävän nartun tulisi olla enintään 4-vuotias
- Jalostukseen käytettävän nartun tulisi olla vähintään 2 kg:n painoinen
- Vanhemmat eivät saa olla aggressiivisia, arkoja tai voimakkaasti eroahdistuneita
- Monimuotoisuutta ylläpitävän jälkeläismäärän 23 pentua ei tulisi ylittyä (5% neljän edellisen vuoden rekisteröinneistä)
- Uroksen jalostuskäyttöä tulisi porrastaa koko sen eliniälle. Alle neljän vuoden iässä jälkeläisiä tulisi olla enintään puolet (50%) suositellusta enimmäisjälkeläismäärästä

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Venäjänroyn jalostushistoria on osittain tuntematon ja lähteistä riippuen rodun syntyhistorian kuvauksissa on eroavaisuuksia. Maailman historian tapahtumat sekä Venäjän yhteiskunnalliset tilanteet ovat vahvasti vaikuttaneet rodun kehitykseen. Myös Venäjän maantieteellinen laajuus vaikeutti yhteydenpitoa ja pitkien välimatkojen vuoksi koirakanta muodostui hieman omanlaisekseen eri puolilla Venäjää. Kaikki nämä huomioiden rodun syntyhistorian vaiheita on vaikea kuvata tässä yhteydessä vaaditulla tiiviydellä.

1800-luvulla Venäjälle saatujen englanninkääpiöterriereiden avulla venäläiset jalostivat itselleen pienen, black&tan -värisen, lyhytkarvaisen kääpiöterrierin. Nykyinen voimassa oleva rotumääritelmä kertoo englanninkääpiöterrierin olleen Venäjän suosituimpia kääpiökoiria 1900-luvun alussa. Myös kääpiöpinserin mainitaan kuuluneen rodun esi-isiin myöhemmin. Näiden rotujen erilaisista yhdistelmistä syntynyt älykäs, temperamenttinen ja vartioimisviettinen rotu herätti ihmisten mielenkiinnon ja siitä tuli lyhyessä ajassa suosittu seurakoiria. Ensimmäisen kerran rotu esiintyi koiranäyttelyssä Pietarissa vuonna 1874.

Rodun todellinen nousu tapahtui, kun venäläinen aatelisto kiinnostui siitä. Lopulta pennut olivat niin kalliita, ettei tavallisella kansalla ollut niihin varaa. Venäjän vallankumous toi muutoksia ihmisten ja heidän lemmikkiensä elämään. Vallankumouksen jälkeen eloonjääneitä koiria joutui kadulle tai vieraisiin käsiin, koska omistajat olivat kuolleet, joutuneet vankilaan tai paenneet maasta. Myös Ensimmäinen Maailmansota vaikeutti koirien kasvatustyötä.

Puhdasrotuisten kääpiöterriereiden kasvatus loppuikin lähes kokonaan vuosina 1920–1950, ja koirien lukumäärä putosi huolestuttavan alhaiselle tasolle. Vasta 1950-luvun puolivälissä venäläiset koirankasvattajat alkoivat elvyttää rotua, käyttäen jalostukseen myös sukutauluttomia ja sekarotuisia koiria. Jalostustyön alku oli hankalaa, koska maan rajat oli suljettu eikä ulkomaista jalostusmateriaalia voitu tuoda. Jalostustyötä kuitenkin jatkettiin määrätietoisesti, mutta jalostuspohjan suppeuden vuoksi vain osa koirista vastasi ulkomuodoltaan rotutyyppejä.

Historian kuvauksissa jopa mainitaan, että sama yksilö saattoi esiintyä rodultaan sekä kääpiöterrierinä että kääpiöpinserinä. Ajan myötä jalostustyön tuloksena näille kääpiöterrierille laadittu rotumääritelmä poikkesi kuitenkin merkittävästi englanninkääpiöterrierin rotumääritelmästä.

Tästä lähtien Venäjällä rotu eriytyi enemmän omaksi rodukseen.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Pitkäkarvaisen venäjäntoyn kehittäjänä pidetään Moskovassa asunutta Evgenija Fominichna Žarovaa. Hän osti kahdelle lyhytkarvaiselle kääpiöterrierille 12. lokakuuta 1958 syntyneen pitkäkarvaisen urospennun, joka nimettiin Tšikkiksi. Yleensä tällaiset rotumääritelmästä poikkeavat yksilöt lopetettiin tai myytiin halvalla ilman rekisterikirjaa. Žarova kuitenkin onnistui rekisteröimään pennun. Tästä pennusta tuli rodun pitkäkarvaisen muunnoksen kantaisä. Pitkäkarvaisen muunnoksen jalostustyössä arvellaan käytetyn mm. pekingeesiä ja pitkäkarvaista chihuahuaa.

Pitkäkarvaisen venäjäntoyn suosio kasvoi hyvin nopeasti. Tämä johtui osittain siitä, että pitkäkarvaiset pennut olivat hinnaltaan edullisia, toisin kuin lyhytkarvaiset. Žarovan tavoitteena oli rotumuunnoksen jalostustyön alkuvaiheessa saada koirien lukumäärä kasvamaan riittävän suureksi, jotta rotu ei häviäisi kokonaan Venäjältä. Hän neuvoi uusia kasvattajia, auttoi ostamaan hyviä koiria ja kävi ulkomailla koiranäyttelyssä esittelemässä uutta rotua. Rodun kotimaassa pitkäkarvainen rotumuunnos lisättiin rotumääritelmään vuonna 1966.

1990-luvulla rotu oli lähellä kadota kokonaan. Onneksi kuitenkin uudet innokkaat kasvattajat kiinnostuivat rodusta ja määrä saatiin nousemaan.

Rodun nimihistoria

Rotu on käynyt läpi vaiheikkaan nimihistorian. Terrieritaustan johdosta rotu kulki kauan englanninkääpiöterrierin (English toy-terrier) nimellä, johtuen myös venäläisten, etenkin sen aateliston, suuresta arvostuksesta englantilaisia puhdasrotuisia koiria kohtaan. Rodun eriydyttyä enemmän omaksi rodukseen, sitä alettiin kutsua nimellä Russkiy toy-terrier (Русский той-терьер).

Pitkäkarvainen rotumuunnos sai nimekseen Moskovskiy toy-terrier (Московский той-терьер). Myöhemmin rodun jalostustyön edetessä rotunimeksi vakiintui kuitenkin rodun kotimaassa Russkiy toy-terrier, jolla tarkoitettiin molempia karvanlaatuja.

Rotu hyväksyttiin v. 2006 FCI-roduksi numerolla 352, jolloin uudeksi, nykyisin voimassa olevaksi nimeksi tuli Russian Toy (Русский той), muunnokset lyhyt- ja pitkäkarvainen (smooth haired ja long haired).

Häntien typistys

Alkujaan Venäjällä rodun yksilöiltä typistettiin hännät. Suomessa typistys kiellettiin vuonna 1996.

Venäjällä venäjäntoyden häntiä typistettiin vielä Suomen typistyskiellon voimaantulon jälkeen.

Pentujen myynnin lisääntyessä Eurooppaan, myös venäläiset alkoivat luopua häntien järjestelmällisestä typistämisestä.

Venäjän rotuyhdistys

Venäjäntoy -rotuyhdistys perustettiin Moskovaan vuonna 1996. Vuonna 1998 rotujärjestön

presidentiksi valittiin ulkomuototuomari ja Iz Armii Ljubvi (Из Армии Любви) -kennelin omistaja Valeri Novikov, joka on kirjoittanut myös rodusta artikkeleita sekä kirjan. Kirjassaan hän kuvaa rodun syntyhistoriaa laajemmin, analysoi rotumääritelmää sekä havainnollistaa rodun erityispiirteitä. Valeri Novikov teki myös merkittävän työn kootessaan tilastotietoa rodun hyväksymiseksi Kansainvälisessä Kennelliittojen kattojärjestössä (FCI). Rotu hyväksyttiin FCI:n väliaikaisesti hyväksytyjen rotujen listalle v. 2006. Rotu hyväksyttiin lopullisesti vuonna 2017, jolloin rotu sai CACIB-oikeuden.

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria

Englanninkääpiöterrieri.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Ensimmäiset rekisteröidyt venäjänntoyt saapuivat Suomeen 1980-luvun puolivälissä. Rotu kuului ensin kääpiökoiriin, mutta siirrettiin myöhemmin terrieriryhmään. Koirat olivat pitkäkarvaisia ja Suomen Kennelliitto rekisteröi ne FCI:n 3 ryhmään rotunimellä pitkäkarvainen Moskovan kääpiöterrieri.

Ensimmäinen pitkäkarvainen Moskovan kääpiöterrieri rekisteröitiin Suomessa v. 1988. Koiran toi Suomeen Neuvostoliitosta Sirpa Lehtinen. Koira oli uros ja nimeltään Black-Champion-Bonaparte. Samana vuonna rekisteröitiin Virosta tuotu narttu Ste-Shihu. Molemmat koirat olivat pitkäkarvaisia ja väritään täysin mustia, joka vielä tuolloin oli rotumääritelmässä sallittu väri.

Yhdistelmästä Black-Champion-Bonaparte x Ste-Shihu syntyi kolme pentuetta:

v. 1988 Jojamint's Agostini (black&tan uros) ja Jojamint's Alboreto (musta uros). Nämä pennut olivat ensimmäiset Suomessa syntyneet rodun edustajat.

v. 1989 Jojamint's Boris (musta uros)

v. 1991 Jojamint's Chiquito (ruskea uros)

v. 1989 Black-Champion Bonaparte ja Ste-Shihu esitettiin ensimmäisinä moskovankääpiöterriereinä koiranäyttelyssä Suomessa. Tuomarina toimi Ritva Raita.

v. 1990 Venäjän Kennelliitto (RKF) lahjoitti Vihtori Hakiaiselle (kennel of Pepita) pitkäkarvaisen narttupennun, joka oli viralliselta nimeltään Soni.

v.1996 Suomessa astui voimaan typistyskielto

v. 2000 saapuivat Siperiasta Suomeen Vihtori Hakiaiselle (kennel of Pepita) ensimmäiset lyhytkarvaiset rodun edustajat. Rodun nimi kuitenkin oli Suomessa tuolloin pitkäkarvainen Moskovan kääpiöterrieri. Koirat olivat pentuesisarukset Linda ja Lucia, black&tan väriset nartut.

v. 2001 Suomen Kennelliitto (SKL) päätti vaihtaa rotunimen venäjänntoyterrieriksi

v. 2001 Suomessa tuli voimaan kielto 1.1.2001 jälkeen syntyneiden typistettyjen koirien osallistumisesta näyttelyihin, kokeisiin ja kilpailuihin (poislukien maailmanmestaruus- ja euroopanmestaruuskilpailut sekä maailmanvoittaja- ja euroopanvoittajanäyttelyt).

v. 2006 Kansainvälinen kennelliitto (FCI) hyväksyi rodun numerolla 352 ja samalla rotu siirtyi FCI ryhmään 9 ja rotunimeksi tuli Russian Toy (Русский той), jonka suomennos oli venäjänkääpiökoira.

v. 2007 SKL:n valtuuston päätöksellä rotunimen suomennos vaihtui venäjänntoyksi. Samalla myös rotujärjestö vaihtui Suomen Terrierijärjestöstä Suomen Kääpiökoirayhdistykseen.

v. 2017 FCI hyväksyi venäjänntoy'n viralliseksi roduksi ja samalla rotu sai CACIB-oikeuden ja uusi rotumääritelmä julkaistiin englanniksi.

v. 2018 rotumääritelmän suomennos valmistui.

Venäjäläisten suosio on kasvanut tasaisesti ja viimeisen 5 vuoden aikana rotua on rekisteröity Suomessa vuosittain noin 100 yksilöä.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Suomen Venäjänrotu ry:n kotipaikka on Helsinki ja yhdistys on Suomen Kääpiökoirat ry:n alainen rotuyhdistys. Yhdistys on myös Helsingin Seudun Kennelpiiri ry:n jäsen.

Suomen Venäjänrotu ry:n historia alkaa vuodesta 1996, jolloin perustettiin Suomen Moskovantouhy ry, jonka puheenjohtajana toimi Vihtori Hakiainen. Jäsenmäärä oli alussa noin parikymmentä henkilöä. Yhdistys hyväksyttiin jäseneksi Suomen Terrierijärjestöön (STJ) v. 1997 ja samana vuonna ilmestyi myös ensimmäinen jäsenlehti, päätoimittajana Tuula Loikkanen. Yhdistykselle avattiin internetsivusto v. 2001 ja v. 2003 perustettiin jalostustoimikunta sekä julkaistiin ensimmäinen jalostusohjesääntö. Lukuisten rodun nimi- ja roturyhmämuutosten myötä rotujärjestöksi vaihtui v. 2007 Suomen Kääpiökoirayhdistys (nyk. Suomen Kääpiökoirat ry) ja rotuyhdistyksen nimeksi muutettiin Suomen Venäjänrotu ry.

Yhdistys järjesti v. 2008 ensimmäisen Open Show'n, joka pidettiin Lahdessa. Tuomarina toimi Elena Valynkina Venäjältä (kennel ot Valensii).

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää koiraharrastusta ja toimia venäjänrotusta kiinnostuneiden yhdyssiteenä sekä pyrkiä edistämään rodun tuntemusta ja jalostustoimintaa Suomessa. Yhdistyksen toiminnan tavoitteena on rodun kehittäminen ja jäsenistön rotutietouden lisääminen. Yhdistyksen hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi 2-5 muuta varsinaista jäsentä sekä 0-2 varajäsentä.

Organisaatioon kuuluu lisäksi jalostustoimikunta, lehtitoimikunta ja open show toimikunta. Jalostustoimikunnan alaisuudessa toimii myös pentuneuvonta.

Yhdistys järjestää kerran vuodessa Open Show-näyttelyn ja pyrkii järjestämään eri puolilla Suomea jäsenistölleen alueellista toimintaa.

Yhdistys julkaisee Toitsu-lehden kahdesti vuodessa. Yhdistys järjestää vuosittain Top Ten Toitsu -kilpailun näyttelymenestyksen perusteella sekä Vuoden Harrastuskoira -kilpailun, jossa palkitaan aktiivisesti muun harrastuksen parissa toimiva koira/koirakko. Yhdistys ylläpitää kotisivuja sekä yhdistyksen virallista sivua facebookissa. Yhdistyksen jäsenille on facebookissa myös oma ryhmä.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys

Suomen Venäjänrotu ry on pyrkinyt lisäämään jäsenmääräänsä tarjoamalla kasvattajille mahdollisuuden liittää edullisemmalla hinnalla pennunostajia yhdistyksen jäseniksi, lisäksi on järjestetty jäsenhankintakampanjoita.

Suomen Venäjänrotu ry:n jäsenet vuosina 2016-2023

Vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Jäsenmäärä vuoden lopussa	108	114	115	112	100	107	115	113

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunnan nimeää yhdistyksen hallitus. Jalostustoimikuntaan valitaan vähintään kolme jäsentä tai useampi, joiden toimikausi on kaksi vuotta. Jalostustoimikunta valitsee joukostaan puheenjohtajan ja sihteerin. Puheenjohtaja hoitaa jalostustoimikunnan tiedotuksen.

Jalostustoimikuntaan valittavan/valittavalla:

- tulee olla Suomen Kennelliitto ry:n (SKL) ja Suomen Venäjäntoyt ry:n jäsen
- tulee noudattaa kasvatustoiminnassaan Suomen eläinsuojelulainsäädäntöä sekä Suomen Kennelliiton ja Suomen Venäjäntoyt ry:n ohjeita ja sääntöjä
- ei saa olla/ollut Suomen Kennelliiton asettamaa rekisteröinti- ja kilpailukieltoa
- tulee olla suorittanut kasvattajan peruskurssin
- tulee tuntee rodun historia ja omata hyvä rotutuntemus
- tulee omata kokemusta monipuolisesta koiraharrastuksesta

Lisäksi suositellaan, että

- hän omistaa venäjäntoyn ja on kasvattanut vähintään kaksi pentuetta tai omaa vastaavan käytännön kokemuksen
- hän on objektiivinen, pitkäjännitteinen ja yhteistyöhaluinen sekä hänen tulee nauttia yleistä luottamusta
- hän on suorittanut kasvattajan jatkokurssin
- vähintään yksi toimikunnan jäsenistä on suorittanut jalostusneuvojen peruskurssin

Jalostustoimikunta voi kutsua toimikuntaan kuulumattomia henkilöitä erityistehtävien vastuuhenkilöiksi, avustajiksi tai asiantuntijoiksi. Avustajina ja asiantuntijoina voivat toimia myös yhdistyksen ulkopuoliset henkilöt. Jalostustoimikunnalla on oikeus rajoittaa jalostustoimikunnan ulkopuolisten, avustajina tai asiantuntijoina toimivien henkilöiden osallistumista kokouksiin ja päätöksentekoon.

Jalostustoimikunta pitää kokouksia tarvittaessa ja äänestystilanteessa äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunta kerää rodusta monipuolista, ajankohtaista ja tarpeellista tietoa, sekä seuraa rodun kehitystä. Se valistaa uusia harrastajia ja kasvattajia jalostuksesta, kasvatuksesta ja koiran käyttäytymisestä. Toimikunta järjestää luentoja ja koulutuksia, käsittelee poikkeuslupa-anomukset ja muut lausuntoa vaativat asiat. Se toimii kasvattajan tukena ja apuna, mutta ei suosittele jalostusyhdistelmiä. Jalostustoimikunta laatii ja päivittää JTO:n ja seuraa sen noudattamista. Se osallistuu ulkomuototuomareiden koulutustilaisuuksiin ja laatii tarvittavaa materiaalia. Jalostustoimikunnan alaisuudessa toimiva pentuneuvonta jakaa tietoa rodusta ja vastaa pentutiedusteluihin.

Jalostustoimikunnan toimintaan sisältyvät tehtävät löytyvät tarkemmin eriteltynä rotukerhon kotisivulta kohdasta "Jalostus": https://bin.yhdistysavain.fi/1589652/ejvLkIcYLD8m0yUladWk0_rpM9/Jalostusorg.pdf

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole.

Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

MMT Katariina Mäki 5.8.2013

Venäjän toyn jalostuspohja on suhteellisen kapea. Koirien sukutauluissa esiintyy samoja yksilöitä sukulinjoja taaksepäin katsellessa. Jalostukseen käytetään runsaasti samoja yksilöitä ja monimuotoisuutta turvaava suositus ylittyy moninkertaisesti. Matadoriurosten käyttö supistaa jo kapeaa geenipohjaa entisestään. Suurilukuisessa rodussa jälkeläismäärä monimuotoisuuden turvaamiseksi on 8 - 13 (2-3%) pentua ensimmäisessä ja 17 – 25 (4-6%) pentua toisessa polvessa.

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

Vuositilasto - rekisteröinnit

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Pennut (kotimaiset)	101	101	97	87	78	59	88	89	73	86
Tuonnit	13	25	21	16	12	18	22	11	24	25
Rekisteröinnit yht.	114	126	118	103	90	77	110	100	97	111
Pentueet	32	31	30	30	28	21	33	30	32	33
Pentuekoko	3,2	3,3	3,2	2,9	2,8	2,8	2,7	3,0	2,3	2,6

Kasvattajat	19	15	18	17	19	11	23	21	20	18
jalostukseen käytetyt eri urokset										
- kaikki	20	20	19	21	16	13	25	22	21	26
- kotimaiset	9	8	7	4	4	3	9	9	8	12
- tuonnit	11	12	11	14	9	8	11	11	10	11
- ulkomaiset	0	0	1	3	3	2	5	2	3	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	2 v 5 kk	4 v	4 v 3 kk	2 v 9 kk	3 v 4 kk	3 v 2 kk	3 v 8 kk	4 v 4 kk	3 v 11 kk	3 v 2 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut										
- kaikki	31	28	29	29	28	21	33	30	32	33
- kotimaiset	21	17	22	16	16	9	20	14	20	17
- tuonnit	10	11	7	13	12	12	13	16	12	16
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 2 kk	3 v 1 kk	3 v 2 kk	3 v 3 kk	3 v 5 kk	4 v	3 v 6 kk	3 v 3 kk	2 v 11 kk	3 v
Isoisät	37	37	37	43	38	30	52	44	47	45
Isoäidit	46	41	39	45	39	33	54	50	47	49
Sukusiitosprosentti	1,93 %	1,38 %	1,45 %	0,93 %	1,52 %	0,88 %	2,17 %	2,75 %	3,37 %	4,97 %

Rekisteröintimäärät Suomessa

Rekisteröintien määrä on hieman kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Suomessa on ollut kyseisenä ajanjaksona 45 kasvattajaa, jotka ovat kasvattaneet venäjäntoita.

Jakautuminen linjoihin

Rotu ei ole vielä varsinaisesti jakautunut eri linjoihin, mutta tulevaisuudessa on mahdollista, että rotu jakaantuu ns. kotikoiriin ja näyttelykoihin.

Taulukko 1a: Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Tuontien kokonaismäärä	13	25	20	16	11	18	22	11	24	25
-joista lk	5	17	14	9	5	5	10	7	9	8
-joista pk	8	8	6	7	6	13	12	4	15	17

Taulukko 1b: Rodun jalostusurosten ja -narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä

Vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä	2 v 5 kk	4 v	4 v 3 kk	2 v 9 kk	3 v 4 kk	3 v 2 kk	3 v 8 kk	4 v 4 kk	3 v 11 kk	3 v 2 kk
Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 2 kk	3 v 1 kk	3 v 2 kk	3 v 3 kk	3 v 5 kk	4 v	3 v 6 kk	3 v 3 kk	2 v 11 kk	3 v

Jalostuskoirien keski-ikä niin uroksissa kuin nartuissa on vuositasolla pysynyt melko vakiintuneena. Rodun oletettu elinikä huomioiden urosten keskimääräinen jalostuskäyttöikä voisi olla huomattavasti korkeampi kuin mitä se nykyisellään on. Huomioitavaa on, että taulukossa on esitetty keskimääräinen jalostuskäytön ikä. Esimerkkinä vuoden 2023 pentueiden isinä on käytetty 15 kertaa astutushetkellä alle 2-vuotiaista urosta. Näistä nuorimmat ovat astutushetkellä olleet alle 1 vuoden ikäisiä.

Esimerkkinä keskimääräinen jalostuskäytön ikä on nartuilla vuonna 2021 ollut 3 v 2 kk. Kyseisenä vuonna on jalostukseen käytetty 5 kertaa astutushetkellä alle 2-vuotiaista narttua. Nuorin narttu on astutushetkellä ollut iältään 1 v 1 kk.

Vuonna 1.1.2023 voimaan tulleen Koirarekisteriohjeen mukaan nartun saa astuttaa aikaisintaan 18 kk iässä, jos PEVISA-ehdot sen sallivat.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja. Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa

sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Haitat alkavat näkyä, kun sukusiitosaste ylittää 10 %

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti lasketaan sillä sukupolvimäärällä, jonka kohdalla tunnettujen (tallennettujen) esivanhempien määrä ylittää vielä 50 %. Esimerkiksi kuudennessa sukupolvessa on sukutaulupaikkoja 64 esivanhemmalle. Jos esivanhemmista vähintään 33 kpl on tiedossa, sukusiitosaste lasketaan kuuden sukupolven mukaan. Jos taas vaikkapa emän puolella ei sukutaulutiedoissa ole esivanhempia tuossa kohtaa enää ollenkaan, on kuudennessa sukupolvessa tiedossa enintään 32 koiraa, jolloin sukusiitosaste lasketaan viiden sukupolven mukaan.

MMT Katariina Mäki 5.8.2013 (päivitetty 13.1.2016)

Taulukko 1c: Rodun vuosittainen sukusiitosaste

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Sukusiitosprosentti	1,93 %	1,38 %	1,45 %	0,93 %	1,52 %	0,88 %	2,17%	2,75%	3,37%	4,97%

Kennelliiton jalostustietojärjestelmän sukusiitosaste on laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se on aliarvio todellisesta tilanteesta. Sen kehittymissuunta on kuitenkin tärkeä.

Usein rodun koirien sukutaulut ovat puutteellisia. Samoja ulkomaisia koiria saattaa esiintyä eri kirjoitusasulla ja eri rekisterinumeroilla useamman kerran. Tämä vaikuttaa sukusiitosprosentteihin ja sukukatokertoimiin riippuen siitä mikä näistä yksilöistä merkitään sukutauluun.

Esimerkkeinä useamman kerran esiintyvistä yksilöistä ovat mm. Lovelas Iz Armii Ljubvi/Lovelas Is Armii Lubvi, Liliput Iz Armii Ljubvi (2 eri rek.nroa) ja Ellin Skaska-Istoka/Ellin Skazka Iz Istoka sekä Sher Oriel Potseluichik/Sher Oriel Potseluychik.

Lisäksi järjestelmään ei aina merkitä tuontikoirien osalta kuin kolme sukupolvea. Tämän johdosta taulukoissa esiintyvät sukusiitosprosentit ja sukukatokertoimet eivät välttämättä ole totuudenmukaisia. Tämä sukutaulujen puutteellisuus vääristää sukusiitosprosenttia, joka taas vaikeuttaa jalostussuunnitelmien tekemistä.

Kennelliiton antamien suositusten mukaan sukusiitosaste tulisi pitää alle serkusparituksen rajan eli 6,25% laskettuna neljällä-viidellä sukupolvella.

Rodulla vuosittaisen sukusiitosasteen keskiarvo tarkastelujaksolla on ollut korkeimmillaan vuonna 2014. Kyseisenä vuonna on ollut yhteensä 33 pentuetta, joista suositeltu sukusiitosaste ylittyy 8 pentueella. Korkein sukusiitosaste on tuolloin ollut 23,62% viiden sukupolven perusteella laskettuna.

4.1.2 Jalostuspohja

Taulukko 2. Jalostuspohja per sukupolvi

Vuosittelastot – jalostuspohja (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

Taulukko 2 Jalostuspohja per sukupolvi (4 vuotta)										
	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
- pentueet	123	119	109	112	112	116	128	122	126	133
- jalostukseen käytetyt eri urokset	48	48	50	57	52	55	59	55	60	57
- jalostukseen käytetyt eri nartut	75	75	73	76	77	78	85	86	94	93
- isät/emät	0,64	0,64	0,68	0,75	0,68	0,71	0,69	0,64	0,64	0,61
- tehollinen populaatio	84 (34%)	84 (35%)	84 (39%)	91 (41%)	88 (39%)	91 (39%)	99 (39%)	97 (40%)	105 (42%)	102 (38%)
- uroksista käytetty jalostukseen	10 %	14 %	15 %	15 %	13 %	14 %	14 %	14 %	18 %	17 %
- nartuista käytetty jalostukseen	15 %	19 %	22 %	26 %	25 %	30 %	30 %	29 %	31 %	27 %

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

Uroksista vain noin 14,4% käytetään jalostukseen. Nartuilla tilanne on hieman parempi, sillä niistä käytetään jalostukseen noin 25,4%. Taulukon osoittamalla aikavälillä siis melkein 85,6% syntyneistä uroksista ja noin 74,6% nartuista jää kokonaan käyttämättä jalostukseen. Taulukon 2 jalostukseen käytettyjen koirien prosenttiosuuksia tarkasteltaessa on huomioitava, että nuorimpien koirien jalostuskäytön myötä prosenttiosuus saattaa hieman kasvaa seuraavien vuosien aikana.

Verrattuna aikaisemman JTO:n tarkastelukauteen, eli vuosiin 2007-2017, molempien sukupuolten käyttöprosentit ovat laskusuuntaiset. Tällä aikavälillä noin 19 % syntyneistä uroksista ja noin 33 % nartuista käytettiin jalostukseen. Jalostukseen käytettävien koirien määrän laskeminen on prosentuaalisesti samoissa luvuissa molemmissa sukupuolissa, noin 23-24%. Vaikka jalostukseen käytettävien eri yksilöiden määrä on laskenut, ei pentumäärä ole kuitenkaan laskenut samassa suhteessa.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä. Tehollinen koko on aina pienempi kuin rodun yksilöiden lukumäärä.

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä, keskenään eri sukuista koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Laskelmat tehdään sukupolvea kohden

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä. Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätasaiset jälkeläismäärät ja keskinäisen sukulaisuuden. Jalostustietojärjestelmässä käytetään kaavaa $Ne = 4 \cdot Nu \cdot Nn / (2 \cdot Nu + Nn)$, jossa

- Nu on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja
- Nn neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä.

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä.

Eräs suositus jalostuseläinten minimimäärästä on 25 lisääntyvää urosta ja 50 narttua, jotka eivät ole keskenään läheistä sukua, eli joilla ei ole yhteisiä sukulaisia kolmen tai neljän sukupolven etäisyydellä. Tämä vastaa tehollista kokoa 67. Nykytiedon mukaan tehollisen koon tulisi lyhyellä aikavälillä olla vähintään 100 ja pitkällä aikavälillä paljon tätä isompi, jopa tuhat yksilöä, jotta sukulaistumisesta johtuva sukusiitos ei rappeuttaisi sitä. Useimmilla koiraroduilla tähän pitkän aikavälin tavoitteeseen ei päästä, joten tulevaisuudessa tarvitaan ennen pitkää risteytyksiä. Jos rodun tehollinen koko on alle 50, rotu on kriittisessä tilassa, jossa geenimuotoja häviää niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta.

Paras tapa pitää tehollinen koko mahdollisimman suurena on käyttää rodun koiria ja sukulinjoja jalostukseen mahdollisimman laajasti ja huolehtia, että koirien jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahan "uutta verta". Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan.

MMT Katariina Mäki 31.10.2013, päivitetty 14.1.2016

Rodun tehollinen populaatiokoko

Tehollinen populaatio per sukupolvi (4 vuotta) (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
- tehollinen populaatio	84 (34%)	84 (35%)	84 (39%)	91 (41%)	88 (39%)	91 (39%)	99 (39%)	97 (40%)	105 (42%)	102 (38%)

Taulukossa oleva tehollisen populaation luku tarkoittaa tehollista populaatiota ja suluissa oleva prosentti tarkoittaa tehollisen populaation suhdetta maksimiin. Maksimi tarkoittaa tilannetta jolloin jokaisessa pentueessa olisi ollut eri vanhemmat.

Venäjäntoilla sukupolviväliksi on määritelty 4 vuotta, joka on ajateltu iäksi, jossa koirat keskimäärin saavat jälkeläisiä. Tehollisen populaation ns. maksimi, olisi tilanne, jossa jokainen jalostukseen käytetty koira saisi sukupolven aikana ainoastaan yhden pentueen.

Esimerkiksi vuosina 2020-2023 on syntynyt 123 pentuetta (taulukko 2). Jos kaikissa pentueissa olisi ollut eri vanhemmat, olisi tehollisen populaation maksimi ollut $2 \times 123 = 246$. Todellisuudessa tämä luku on kuitenkin ollut vain 84, mikä tarkoittaa sitä, että vain 34% tehollisesta populaatiosta on ollut käytössä.

Täytyy kuitenkin huomioida, että käytetyt luvut perustuvat jalostuskoirien lukumääriin, eikä kaavassa pystytä huomioimaan jalostukseen käytettyjen koirien keskinäisiä sukulaisuussuhteita. Venäjäntoilla käytetyimpien urosten ja narttujen taulukossa on paljon keskenään läheisiä sukulaisia. Tehollisen populaation luku on aina yliarvio, mutta sen kehittymissuunta on tärkeä huomioida.

Venäjäntoilla tehollinen populaatio tarkasteltuna vuodesta 2007 on ensin noussut, jonka jälkeen se on hieman lähtenyt laskuun. Huomioitavaa on, että vaikka rodussa rekisteröintimäärät ovat nousseet, on tehollinen populaatio laskenut, samalla myös populaation osuus maksimista on laskenut.

Venäjäntoilla tehollinen populaatio tarkasteltuna vuodesta 2014 on lähtenyt selvään laskuun. Tarkastelujaksolla laskeviin rekisteröintimääriin on vaikuttanut Covid-2019 pandemia sekä Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja siitä juontuva toistaiseksi voimassaoleva Venäjän ja Valko-Venäjän rekisterissä olevien koirien rekisteröintikielto.

Isät/emät -luku

Mitä lähempänä isien lukumäärä on emien lukumäärää, sitä suurempi on tehollinen koko ja perinnöllinen monimuotoisuus. Kun isien ja emien lukumäärän suhde (isien lukumäärä jaettuna emien lukumäärällä) on yksi, uroksia käytetään yhtä paljon kuin narttuja, ja perinnöllinen vaihtelu säilyy tehokkaimmin. Jos isät/emät suhde on 0,5, jokainen uros astuu kaksi narttua.

Venäjäntoilla isät/emät suhde on pysynyt viimeisen 10 vuoden aikana suhteellisen samana. Jalostukseen tulisi käyttää useampia eri uroksia ja pentueiden tulisi jakautua tasaisemmin eri uroksille, jolloin saadaan säilytettyä paremmin rodun perinnöllistä vaihtelua.

Taulukko 3.

Jalostukseen v. 2014-2023 runsaimmin käytetyt 20 urosta

Jalostukseen käytetyimmät urokset vuosina 2014-2023 (Pitkä- ja lyhytkarvaiset yhdessä)
(Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 22.3.2024)

Jalostusurokset									
		Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Uros	Pentueita	pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja

1	ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT pk (STEMPFORT SECRET STRASTI x ERMINALL YUNAYA LADY) s. 11.1.2016	18	66	7,68 %	8 %	25	90	18	66
2	SOZVEZDIE SALETI ARTIST pk (SHER ORIEL POTSELUYCHIK x SOZVEZDIE SALETI LIBERTY) s. 20.4.2010	11	37	4,31 %	12 %	11	31	14	46
3	ERMINALL OZORNOY GULYAKA lk (ERMINALL FAN-FAN TYULPAN x CHERNAYA MAGIYA IZ KAMARILLY) s. 16.7.2020	9	34	3,96 %	16 %	1	3	10	38
4	JEAN-BRANDON VELIKOLEPNIY lk (IRZHIK x YANTARNAYA KARAMELKA) s. 27.6.2017	14	33	3,84 %	20 %	4	10	14	33
5	SUVIKASTEEN MARLIN lk (ZLAT IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA x NOCHNAJA MELODIA) s. 24.10.2008	10	25	2,91 %	23 %	9	17	13	34
6	BORZHOMI BOSCH IZ MARIALGRADA pk (SNOU MIREKL ZNAY NASHIH x SHER BRITNI) s. 18.9.2013	7	21	2,44 %	25 %	4	11	7	21
7	ASTRAL RIGA NIGHT pk (NATALIE TOYS MILAN x KIM KARDASHIAN) s. 4.9.2018	6	21	2,44 %	28 %	5	11	6	21
8	DIANA'S CANDY LARSEN lk (CLASSICA STILYA VYSSHIY BALL x DIANA'S CANDY BRUSNIKA) s. 15.9.2018	5	21	2,44 %	30 %	1	1	5	21
9	ZHEMCHUZHNYI BLESK IZ SOZVEZDIYA GNOMOV lk (BOYFRIEND GUCHI GARMONIYA DUSHI x LEDI SHAMPAN) s. 24.12.2014	6	18	2,10 %	32 %	9	20	6	18
10	AKVAFOR IZ GAREMA lk (SAMARSKIY FAVORIT STIL RETRO x IZO LDA IZ GAREMA) s. 1.11.2012	7	18	2,10 %	34 %	1	2	7	18
11	RUSTHOLLIN OSIR lk (UNIKUM IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA x PENKA IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA) s. 8.10.2014	5	17	1,98 %	36 %	2	5	5	17
12	STRÄTTÖBÄCKENS IGROK lk (STRÄTTÖBÄCKENS GARDI x AZMIRS COIKA) s. 2.5.2016	6	15	1,75 %	38 %	1	4	6	15
13	VLAD IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA lk (NEO-II IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA x EUROPA IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA) s. 21.11.2018	5	14	1,63 %	40 %	2	5	6	20
14	DIANA'S CANDY LEON lk (CLASSICA STILYA VYSSHIY BALL x DIANA'S CANDY BRUSNIKA) s. 28.2.2016	4	14	1,63 %	41 %	1	4	4	14

15	JOKER OT VALLENSII pk (UTONCHENNY ARISTOKRAT OT VALLENSII x HIT SEZONA OT VALLENSII) s. 18.7.2012	5	13	1,51 %	43 %	1	3	6	18
16	ERMINALL MIROVOY BRENDA pk (ERMINALL CHERVONETS ZOLOTOY x STEMPFORT RIO-RIO- RITA) s. 17.3.2020	3	13	1,51 %	44 %	0	0	4	17
17	SUVIKASTEEN VULPECULA lk (EAST DREAM FENDI x SUVIKASTEEN MELODIA) s. 9.2.2012	6	12	1,40 %	46 %	5	13	10	22
18	VIVAPRIMA KISS MY HEART lk (VIVAPRIMA FERNANDO ALONSO x VIVAPRIMA EVERESTA) s. 1.8.2019	5	12	1,40 %	47 %	2	4	5	12
19	VIVA VIVENDI OCTAVIAN AUGUSTUS pk (NAPOLEON IZ DOMA GRYOZ x VIVA VIVENDI LEONE SIERRA) s. 23.8.2021	3	12	1,40 %	48 %	0	0	3	12
20	FORMOSITAS BLACK BARON pk (WINSTON WORLD CZECH ORIGINAL x HRUSTALNAYA VETOCHKA IZ SARIOLY) s. 7.10.2012	5	12	1,40 %	50 %	14	33	5	12

Eniten käytettyjen urosten lähimmät sukulaissuhteet. Suluissa ilmoitettu luku kertoo kyseisen koiran sijoittumisen eniten käytettyjen urosten tai narttujen listalla.

- **ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT (1)** on **EAST DREAM ERMINALLIA (6, narttu)** isä
- **ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT (1)** on **EAST DREAM EKATERINA VELIKAJA (7, narttu)** isä
- **ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT (1)** on **EAST DREAM BEREKI MENJA (8, narttu)** isä
- **ZHEMCHUZHNYI BLESK IZ SOZVEZDIYA GNOMOV (9)** on **FLYING PEARLS NINA RICCI (13, narttu)** isä
- **FORMOSITAS BLACK BARON (20)** on **FLYING PEARLS BIRD OF PARADISE (5, narttu)** isä
- **DIANA'S CANDY LARSEN (8)** on **DIANA'S CANDY LEON (14)** täysveli
- **SUVIKASTEEN VULPECULA (17)** on **EAST DREAM BEREKI MENJA (8, narttu)** eno

Taulukko 4.

Jalostukseen vuosina 2014– 2023 runsaimmin käytetyt 20 narttua

Jalostukseen käytetyimmät nartut vuosina 2014–2023 (Pitkä- ja lyhytkarvaiset yhdessä)
(Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 22.2.2024)

Jalostusnartut

		Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Narttu	Pentueita	Pentuja	%- osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja

1	ERMINALL YABLOCHNAYA SHARLOTKA pk (VERONIKA STYLE SEKRETNYY AGENT x ERMINALL KOMETA GALLEYA) s. 12.9.2018	4	25	2,91 %	10	41	4	25
2	DARLING TOJ FELICIA pk (DARLING TOJ VYSSHIY PILOTAZH x KETLY DANIEL ORHI) s. 1.6.2011	5	25	2,91 %	6	16	5	25
3	GULT-BERG ETOILE TESLA pk (RUS DESIGN OT MARLEON DUSVIK x KLIO TOY ANASTASIA BEAUTY) s. 11.6.2016	4	16	1,86 %	0	0	4	16
4	MUSTAN-MANTAN HUNAJAINEN lk (MUSTAN-MANTAN DIMITRI x MUSTAN- MANTAN LUMME) s. 28.10.2013	4	16	1,86 %	16	39	4	16
5	FLYING PEARLS BIRD OF PARADISE lk (FORMOSITAS BLACK BARON x MUSTAN-MANTAN HUNAJAINEN) s. 1.9.2015	5	15	1,75 %	4	8	5	15
6	EAST DREAM ERMINALLIA pk (ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT x ERMINALL YABLOCHNAYA SHARLOTKA) s. 2.3.2020	3	13	1,51 %	2	6	3	13
7	EAST DREAM EKATERINA VELIKAJA pk (ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT x ERMINALL YABLOCHNAYA SHARLOTKA) s. 2.3.2020	3	13	1,51 %	0	0	3	13
8	EAST DREAM BEREGI MENJA lk (ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT x EAST DREAM INCREDIBLE) s. 22.8.2017	4	13	1,51 %	1	5	4	13
9	LUMISUDEN TODELLINEN TULI pk (KOROLEVICH KONFETI x KROSHKA RU MUSHKA MARISKA) s. 7.2.2011	5	13	1,51 %	4	10	5	13
10	EAST DREAM INCREDIBLE lk (EAST DREAM FENDI x HOLIDAY IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA) s. 31.12.2009	3	12	1,40 %	10	27	5	20
11	MONIKA IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA pk (ARTFENTEZI ZHIGOLO x CHIKA IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA) s. 15.8.2020	2	12	1,40 %	2	5	3	18
12	ORANGE FANTAZY IZ MARIALGRADA pk (IZYSKANNY STIL OT VALLENSII x BURNAYA STRAST IZ MARIALGRADA) s. 15.1.2017	4	12	1,40 %	3	7	4	12
13	FLYING PEARLS NINA RICCI lk (ZHEMCHUZHNYI BLESK IZ SOZVEZDIYA GNOMOV x MUSTAN- MANTAN HUNAJAINEN) s. 21.3.2017	4	12	1,40 %	0	0	4	12
14	ZAVETNAYA MECHTA SAULE MANO lk (RUBYNovyJ MALCYK SAULE MANO x ABOCHKA IZ POLESSKIKH ELFOV) s. 24.12.2013	4	12	1,40 %	5	12	4	12
15	TASTAWAY'S BETA TUCANAE lk (TASTAWAY'S MORTIMER x ZAVETNAYA MECHTA SAULE MANO) s. 16.1.2017	5	12	1,40 %	3	11	5	12

16	VOLGA SHARM RIVIERA lk (VESELAYA ZAGADKA ZOLOT PODAROK GRANDA x VOLGA SHARM MALINKA) s. 23.1.2013	4	12	1,40 %	4	16	4	12
17	ARTFENTEZI INTRIGA lk (GRAND TANDEM VANCOUVER x ARTFENTEZI DOMINIKA LADY STYLE) s. 12.12.2017	3	11	1,28 %	0	0	4	14
18	VOLGA SHARM TSVETOHNAYA FEYA lk (MAGIYA AQUAMARINA YUPITER-II x VOLGA SHARM GALATEYA) s. 10.3.2021	2	11	1,28 %	0	0	2	11
19	MANDARINKA IZ ROSSII MATUSHKI pk (STEMPFORT LUCHIK ZHAR PTITSY x IRADES LOVE MONETKA NA UDACHU) s. 6.12.2012	3	11	1,28 %	3	8	3	11
20	TASTAWAY'S POZITIVELY POZITIVE pk (MORE POZITIVA IZ ROSSII MATUSHKI x ROSE BELLA Z BURSZTYNOWEJ KOLEKCJI) s. 20.3.2014	3	10	1,16 %	0	0	3	10

Eniten käytettyjen narttujen lähimmät sukulaissuhteet. Suluissa ilmoitettu luku kertoo kyseisen koiran sijoittumisen eniten käytettyjen narttujen listalla.

- **ERMINALL YABLOCHNAYA SHARLOTKA (1) on EAST DREAM ERMINALLIA (6) emä**
- **ERMINALL YABLOCHNAYA SHARLOTKA (1) on EAST DREAM EKATERINA VELIKAJA (7) emä**
- **EAST DREAM ERMINALLIA (6) ja EAST DREAM EKATERINA VELIKAJA (7) ovat täyssisaruksia**
- **MUSTAN-MANTAN HUNAJAINEN (4) on FLYING PEARLS BIRD OF PARADISE (5) emä**
- **MUSTAN-MANTAN HUNAJAINEN (4) on FLYING PEARLS NINA RICCI (13) emä**
- **FLYING PEARLS BIRD OF PARADISE (5) ja FLYING PEARLS NINA RICCI (13) ovat täyssisaruksia**
- **EAST DREAM INCREDIBLE (10) on EAST DREAM BEREĞI MENJA (8) emä**

Jalostuskoirien käyttömäärät

20 urosta ovat tuottaneet 50% ajanjakson (2014-2023) kaikista pennuista.

6 urosta ovat tuottaneet 25% ajanjakson (2014-2023) kaikista pennuista.

Kennelliiton suosituksen mukaan suurilukuisissa roduissa yksittäisen koiran jälkeläismäärä sen elinaikana ei saisi olla enempää kuin 2-3% (8-13) ensimmäisessä ja 4-6% (17-25) toisessa polvessa sukupolven rekisteröinnistä, jotta turvataan rodun monimuotoisuus.

Vuosina 2020-2023 pentumäärää on seurattu kyseisenä ajanjaksona voimassa olevan JTO:n suosituksen mukaan. Koiran jälkeläismäärä ei tulisi olla yli 5% neljän edellisen vuoden rekisteröintimäärästä. Neljän viime vuoden eli yhden sukupolven aikana on rekisteröity venäjänkoita yhteensä 461, jolloin suositus

yhden koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on 23 jälkeläistä.

Tämä ylittyy taulukossa 3 (pitkä- ja lyhytkarvaiset urokset) 5 uroksella 20 uroksesta.

Suosituksen mukaan toisen polven jälkeläisiä saisi olla korkeimmillaan 10 % sukupolven rekisteröinneistä. Venäjän toella se tarkoittaa 46 toisen polven jälkeläistä. **Määrä ylittyy taulukossa 5 (pitkä- ja lyhytkarvaiset urokset) yhdellä uroksella.**

Yksittäisillä uroksilla on siis melko suuret jälkeläismäärät suosituksiin nähden. Nartuilla määrät ovat luonnollisesti maltillisempia.

Toisen polven jälkeläismäärä ei ylity taulukossa 4 (pitkä- ja lyhytkarvaiset nartut) yhdelläkään nartulla.

Rajojen asettaminen rotuyhdistyksen toimesta on ollut vähintäänkin haastavaa, koska sitä pidetään kasvattajan oman jalostustyön rajoittamisena. Lisäksi erikokoiset pentueet asettavat koirat eriarvoiseen asemaan jälkeläismäärän suhteen.

Ongelmaksi muodostuu varsinkin urosten käyttö hyvin nuorena, jolloin niiden elinikäisen jälkeläismäärän suositus täyttyy jo nuorena. Nuorten urosten runsaan käytön sijaan tulisi suosia vanhempia uroksia, joilla on jälkeläisnäyttöä vanhemmalla iällä etenkin terveystulosten suhteen. Mikäli nuorena paljon käytetyn uroksen myöhemmissä terveystutkimuksissa ilmenee jokin sairaus, on rodun jalostustyö pian vaikeuksissa ja jalostusvalintojen ja terveystutkimusten merkitys korostuu entistä enemmän. Siksi olisikin tärkeää välttää nuoren uroksen liikakäyttöä. Erityisesti jalostuskoirien terveystuloksia olisi hyvä uusia myös myöhemmällä iällä, jalostuskäytön päätyttyä.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Jalostusvalintojen kannalta on merkittävää pitää mielessä käytettyjen urosten läheiset sukulaisuussuhteet esim. isä-poika tai sisaruussuhteet. Tarkasteltaessa eniten käytettyjen urosten ja narttujen taulukoita, käy ilmi, että taulukoissa esiintyy läheisiä sukulaisia kuten isä-tyttö, äiti-poika ja täyssisarukset.

Lisäksi ulkomailta uudeksi jalostusmateriaaliksi tuodut koirat ovat usein samansukuisia kuin jo kotimaisessa jalostuskannassa olevat yksilöt. Tästä johtuen tuontikoiran jalostuskäytöllä ei välttämättä saavuteta matalaa sukusiitoskerrointa.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Venäjä:

Vallitsevan maailmantilanteen (Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan) vuoksi yhteydenpitoa Venäjän Kennelliittoon (RKF) ei ole, joten tietoa rodun viime vuosien rekisteröintimääristä ei ole saatavilla.

Ruotsi:

vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
rek.määrät yhteensä	75	90	136	127	96	110	105	126	116	93

Norja:

vuosi	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
rek.määrät yhteensä	17	51	48	36	35	35	59	74	54

Tanska:

Tanskassa vuonna 2023 ei rekisteröity yhtään venäjäntoita.

Viro:

Virossa vuonna 2023 rekisteröitiin 42 venäjäntoita.

Englanti:

Englannissa venäjäntoi hyväksyttiin viralliseksi roduksi heinäkuussa 2017.

31.12.2023 rekisteröityjä venäjäntoita oli yhteensä 373.

Espanja:

Espanjassa vuonna 2022 rekisteröitiin 35 venäjäntoita. Espanjan rekisteröintimääristä vuodelta 2023 ei ole julkaistu tietoja.

Muiden maiden rekisteröintimääristä ei ole kerätty tietoja. Rodun yksilöitä ja kasvatustyötä löytyy myös muualta Euroopasta, Amerikasta sekä mm. Australiasta.

Rodun populaatiota maailmanlaajuisesti on hankala vaikea arvioida, sillä muissa maissa ei ole yhtä kattavia ja luotettavia tietojärjestelmiä kuin Suomessa ja Ruotsissa.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Venäjäntoyn jalostuspohja on suhteellisen kapea. Euroopassa, Pohjoismaissa ja Venäjällä koirat ovat keskenään hyvin samansukuisia. Koirien sukutauluissa esiintyy samoja yksilöitä sukulinjoja taaksepäin katsellessa. Täysin erisukuisien yksilöiden löytäminen on käytännössä mahdotonta. Kirjoitus- ja käännösvirheet koirien nimissä väärentävät sukutauluja erityisesti kauemmissa sukupolvissa. Sukutaulujen tiedot ovat usein vajavaiset.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Jalostukseen käytetään runsaasti samoja yksilöitä ja monimuotoisuutta turvaava suosituksen noudattaminen on ajoittain heikkoa. Matadoriurosten käyttö supistaa jo kapeaa geenipohjaa entisestään. Keskenään hyvin samansukuisia yhdistelmiä käytetään paljon ja uusintayhdistelmiä tehdään lähes tarpeettomasti. Kasvattajat jättävät harvoin koiriensa jälkeläisistä itselleen uroksia jalostuskäyttöön. Ne myydään yleensä kotikoiriksi ja kastroidaan nuorena, vaikka järkevämpää voisi olla hajauttaa omaa jalostustoimintaa myös omien jalostuskoirien jälkeläisiin. Kasvattajien tulee myös muistaa, että saman yhdistelmän uusiminen useasti ei ole järkevää, vaan se ainoastaan lisää rodun yksilöiden määrää sekä sukulaistumista kasvattajan omassa linjassa.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

2025-2029 PEVISA-ohjelma sisältää jälkeläismäärärajoituksen 32 pentua.

4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖOMINAISUUDET

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmän mukaan venäjäntoy on vilkas ja hyvin iloinen, utelias ja omistajaansa hyvin kiintynyt. Venäjäntoyn ei tule olla pelokas tai aggressiivinen. Liiallinen arkuus, vihaiisuus sekä selvästi epänormaali käyttäytyminen luetan rodussa hylkääviksi virheiksi. Venäjäntoyn käyttötarkoitus on kirjattu rotumääritelmään seurakoiraksi.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Rotu ei ole vielä varsinaisesti jakautunut eri linjoihin, mutta tulevaisuudessa on mahdollista, että rotu jakaantuu ns. kotikoiriin ja näyttelykoihin. Tämä johtuu siitä, että osa kasvattajista käyttää jo nyt jalostukseen koiria, joilla ei ole jalostussuositusten mukaista näyttelytulosta. Suurin osa näiden yhdistelmien pennuista ei myöskään käy näyttelyissä, jolloin jalostustyön arviointi on puutteellista jääden pelkästään kasvattajan omaksi arvioksi.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttööminäisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Venäjäntoyn PEVISA-ohjelma ei sisällä ehtoa luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttööminäisuuksien testauksesta ja/tai kuvauksesta.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Luonteeltaan venäjäntoy on eloisa, utelias ja temperamenttinen koira, joka ei saa olla aggressiivinen eikä arka. Venäjäntoy on ympäristöstään kiinnostunut, omistajalleen uskollinen koira, joka tarvitsee pienestä koostaan huolimatta riittävästi liikuntaa, aktivointia sekä hyvän peruskoulutuksen.

Lyhyt- ja pitkäkarvaisen rotumuunnoksen luonteet eivät eroa toisistaan, vaan erot ovat yksilökohtaisia. Jalostustyön ansiosta rotu on terrieritaustastaan huolimatta nykyään enemmän seurakoiramainen, mutta edelleen herkkä haukkumaan. Seurakoiramaisuudesta huolimatta, rodulla saattaa myös esiintyä riistaviettisyyttä. Tämä käy hyvin ilmi rotuyhdistyksen 2017-2018 teettämästä terveys- ja luonnekyselystä jossa 59,8 % vastaajista ilmoitti koirallaan olevan riistaviettiä. Rotuyhdistys teetti terveys- ja luonnekyselyn ajalla huhtikuu 2017-marraskuu 2018, jona aikana vastauksia saatiin 120 kpl. Toukokuun 2022 ja huhtikuun 2024 välisenä aikana yhdistys teetti päivitetyn terveys- ja luonnekyselyn. Vastauksia tuli 68 kpl. Noin 66% vastaajista kertoi koiralla olevan riistaviettiä.

Rotuyhdistyksen päivitetyn terveys- ja luonnekyselyn mukaan vastaajista 58,7 % piti oman koiransa luonnetta erinomaisena, 33,3 % hyvänä ja 7,9 % kohtuullisena. Vastaajat ovat kuvailleet koiriensa luonnetta mm. seuraavasti: vilkas/eloisa, leikkisä, miellyttämishaluinen, äänekäs/haukkuherkkä, itsevarma, itsepäinen, rauhallinen, pehmeä, peloton, leikkisä, dominoiva toisia koiria kohtaan, voimakkaasti vartioiva, alistuva, pelokas, hiljainen, pidättyväinen ja itsepäinen.

Luonneongelmaksi voidaan ajatella liiallinen arkuus. Tämä saattaa ilmetä myös aggressiivisuutena koiran puolustaessa itseään. Huonon hermorakenteen omaava koira on altis stressille tai pelkotiloille ja näin ollen tavallisesta arjesta selviytyminen on haastavaa, eikä tällainen koira vastaa yhteiskuntakelpoisen seurakoiran ihannetta. Aiemman kyselyn mukaan 70,2 % vastaajien koirista muistaa epämiellyttäväksi kokemansa tilanteen päivienkin päästä/seuraavassa vastaavassa tilanteessa. Vuoden 2017-2018 kyselyyn vastanneiden koirista 5 kpl on suorittanut luonnetestin. Venäjäntoyn kanssa voi harrastaa mm. näyttelyitä, agilityä, tokoa ja rally-tokoa.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
LTE		2 tulosta	1 tulosta		1 tulosta				1 tulosta	2 tulosta
LTE0										
LTE-										
Yhteensä	0 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	2 tulosta

Vuosien 2014-2023 aikana on luonnetestattu yhteensä vain 7 koiraa. Rodussa on luonnetestattuja koiria kaikkineen 13. Luonnetestien tulokset vaihtelevat -37 – 172. LTE 0 on yhdellä osallistuneella.

Luonnetestin valossa venäjäntoy näyttäytyy ihmisten seurassa hieman tai aavistuksen pidättyväisenä, mutta myös hyväntahtoisena ja luottavaisena, jollaiseksi on arvioitu keskimäärin puolet luonnetestatuista. Kaksi koiraa on ollut selvästi pidättyväisiä, mutta eivät ole yrittäneet purra. Koira on hyväntahtoinen, kun se osoittaa hyökkäävyyttä vain uhkaavissa tilanteissa.

Hermorakenne tarkoittaa synnynnäistä vahva- tai heikkohermoisuutta koiran joutuessa voimakkaisiin ja vaihteleviin sisäisiin jännitystiloihin. Luonnetestissä vaihtelevia tilanteita on lukuisia. Venäjäntoy on hieman rauhaton, mutta pääasiallisesti se selviytyy kaikista testin osasuorituksista, vaikkakin rasittuu henkisesti testin edetessä.

Temperamentti on voimakkaasti perinnöllinen ominaisuus, johon ei voi vaikuttaa esim. koulutuksella.

Venäjäntoy on kohtuullisen vilkas ja se suuntaa huomionsa nopeasti uuteen tilanteeseen ja käyttäytyy hallitusti.

Terävyyttä, jossa koira reagoi aggressiivisesti, luonnetestatut eivät ole osoittaneet. Itsensä tai ohjaajansa puolustamista se ei myöskään osoita, vaan on hyökkäystilanteessa haluton ja vetäytyy ohjaajan taakse tai pyrkii pakoon.

Taisteluhalu, eli luonnetestissä mm. taisteluleikkimiseen vieraan ihmisen kanssa venäjäntoy ei innostu lainkaan, joten siinä arviointi on pääasiallisesti riittämätön.

Toimintakyky tarkoittaa koiran kykyä ratkoa kohtaamiaan uusia, pelottaviakin ongelmia ja kykyä palautua nopeasti ilman, että jäljelle jäisi pelkokäyttäytymistä. Venäjäntoyn toimintakyky on pääasiallisesti pientä, joka tarkoittaa, että se turvautuu mielellään ihmisen apuun. Kohtuullisen pientä tai kohtuullista toimintakykyä, jolloin koira turvaa ihmiseen vain vähän, osoittaa n. 40% testatuista.

Venäjäntoy arvioidaan hieman pehmeäksi, joten se haluaa välttää sellaisia paikkoja, joissa se on pelästynyt. Se ei kuitenkaan lamaannu, vaikka joutuisikin uudelleen tilanteeseen, jossa se on säikähtänyt.

Laukauksensietokyky on varmaa tai hieman kokematon.

Luonnetestiin osallistuneiden koirien vähäisen määrän vuoksi ei kuitenkaan voida tehdä koko rotua koskevia johtopäätöksiä testien tuloksista.

Jalostustarkastus

Venäjäntoyle ei ole järjestetty jalostustarkastuksia.

Näyttelyt

Näyttelyissä arvioidaan koiran käyttäytymistä tuomariin suhtautumisena ja yleisesti. Arvioitavat kohdat ovat:

Suhtautuminen tuomariin:

- käsiteltävissä
- väistää
- vihainen

Yleisesti:

- pelokas
- vihainen koirille

Näissä merkinnöissä on yleisesti puutteita (täyttämättä jättäminen), joten yksilöiden näyttelykäyttäytymisen arviointi on hankalaa. Koiran käyttäytymisen arviointiin vaikuttaa myös tuomareiden näkemyserot. Tuomareiden tulisi kiinnittää huomiota koirien luonteisiin sekä kuvailla käyttäytymistä arvosteluissa. Käyttäytyminen tulisi huomioida laatuarvosanaa antaessa. Arkuutta esiintyy lähinnä pöydällä arvosteltaessa. Koiran sosiaalistamisen sekä ympäristökasvatuksen puutteet näkyvät myös selvästi näyttelytilanteessa. Tällöin koira usein näyttää pelokkaalta, ei uskalla liikkua sekä hakee liikaa turvaa omistajasta.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Eri maiden koiranomistajien ja -kasvattajien tavat ja tottumukset koirien käsittelyssä ja sosiaalistamisessa voivat vaikuttaa koiran luonteeseen sekä käyttäytymiseen.

Sukupuolten väliset erot

Eri sukupuolten välillä ei ole havaittavissa selkeitä eroja luonteessa. Käyttäytymisen suhteen erona voitaisiin pitää urosten tarvetta merkeillä myös sisätiloissa. Sisäsiisteyteen voidaan osittain vaikuttaa jalostuskoirien valinnoilla.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Terrieritaustan myötä rotu on ollut jo alun perin älykäs, temperamenttinen ja vartioimisviettiäinen. Jalostustyön ansiosta rotu on terrieritaustastaan huolimatta nykyään enemmän seurakoiramainen, mutta edelleen herkkä haukkumaan.

Haukuherkkyys ei ole nykypäivänä seurakoirilla toivottu ominaisuus. Herkkyys on kuitenkin yksilöllinen ominaisuus ja siihen pystytään jonkin verran vaikuttamaan jalostusvalinnoilla, pennun kotikasvatuksella ja kouluttamisella.

Venäjäntoy on hyvä harrastuskoira. Venäjäntoylella on yleensä vahva oma tahto, mutta ne ovat kuitenkin helposti koulutettavia. Venäjäntoyt eivät kuitenkaan omaa palveluskoirille tyypillistä miellyttämisenhalua.

Rodun edustajat ovat osallistuneet agility-, rallytoko ja toko-kokeisiin.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Käyttöominaisuudet saadaan pidettyä yllä kiinnittämällä jalostuksessa huomiota koirien luonteeseen, käyttäytymiseen ja terveyteen.

Vertailu rodun kotimaahan ja muihin tärkeisiin maihin

Kotimaassaan, sekä muissa maissa venäjätöy on pääasiassa seurakoirana. Eri maiden koiranomistajien ja -kasvattajien tavat ja tottumukset koirien käsittelyssä ja sosiaalistamisessa voivat vaikuttaa koiran luonteeseen sekä käyttäytymiseen.

Kokeet

Rally-tokokokeiden tulokset 2014-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
MESHYV										
MES0										
MES-										
VOIHYV	1 tulosta									
VOI0	1 tulosta	4 tulosta	1 tulosta		2 tulosta					
VOI-	2 tulosta	1 tulosta	6 tulosta		1 tulosta					
AVOHYV				3 tulosta			1 tulosta	5 tulosta		
AVO0				1 tulosta					1 tulosta	
AVO-				2 tulosta				1 tulosta		
ALOHYV		3 tulosta		2 tulosta	1 tulosta	1 tulosta		3 tulosta	2 tulosta	1 tulosta
ALO0					1 tulosta				1 tulosta	
ALO-										
Yhteensä	4 tulosta	8 tulosta	7 tulosta	8 tulosta	5 tulosta	1 tulosta	1 tulosta	9 tulosta	4 tulosta	1 tulosta

Agilitytuloksien lukumäärä 2014-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

Vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Tulosten lkm	49	36	20	16	38	87	38	31	68	72

Oheisessa taulukossa poimittuna agilitytulokset vuosilta 2014-2023. Luvuissa on mukana jokaisen koiran kaikki tulokset.

Tottelevaisuuskokeesta rodulla on kaikkineen vain 4 tulosta, joista 2011 on kolme ja 2014 yksi.

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Rodun yksilöitä toimii kaverikoirina ja tukikoirina.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Terrieritaustan myötä rotu on ollut jo alun perin älykäs, temperamenttinen ja vartioimisviettinen. Jalostustyön ansiosta rotu on terrieritaustastaan huolimatta nykyään enemmän seurakoiramainen, mutta edelleen herkkä haukkumaan.

Haukkuherkkyys ei ole nykypäivänä seurakoirilla toivottu ominaisuus. Herkkyys on kuitenkin yksilöllinen ominaisuus ja siihen pystytään jonkin verran vaikuttamaan jalostusvalinnoilla sekä pennun kotikasvatuksella ja kouluttamisella.

Rotu tarvitseekin riittävästi liikuntaa, aktivointia ja hyvän peruskoulutuksen.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn perusteella eroahdistusta esiintyy vain vähän. Eroahdistus ilmenee pääasiassa haukkumalla ja ulvomalla koiran jäädessä yksin. Voimakkaasti eroahdistuneita koiria ei saa käyttää jalostukseen.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Normaali juoksujen väli nartuilla on noin kuusi kuukautta. Rodullamme tämä käy ilmi myös rotuyhdistyksen teettämästä terveys- ja luonnekyselystä. Kyselystä ilmenee myös, että pääasiassa urokset astuvat nartun itse. Kyselyn mukaan nartuilla on yleensä vahva hoivavietti ja ne hoitavat pentujaan huolellisesti.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Venäjäntoy saattaa olla hieman varautunut uusia ihmisiä ja muita koiria kohtaan. Varhainen sosiaalistaminen sekä ympäristökasvatus ovat tärkeää koiran kehityksen kannalta.

Pelot ja ääniherkkyys

Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn mukaan rodulla esiintyy paukku- tai muuta ääniarkuutta jonkin verran. Uuden kyselyn mukaan n. 40% vastanneiden koirista suhtautuu pelokkaasti voimakkaisiin ääniin. Moni koirista reagoi ääniin myös haukkumalla. Varhainen sosiaalistaminen ja ympäristökasvatus jo kasvattajan luona edesauttavat ja helpottavat koiran sopeutumista erilaisiin asuinympäristöihin. Jalostukseen ei saa käyttää selvästi arkoja koiria.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Venäjäntoylla ei ole selkeitä ikään liittyviä käytöshäiriöitä. Useimmat iän tuomat ongelmat liittyvät terveydellisiin seikkoihin, jotka voivat muuttaa koiran käyttäytymistä kuten heikentynyt näkö ja kuulo sekä erilaiset kiputilat.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Pieni koko ja siro luusto altistavat tapaturmille. Rotu on harrastuskoirana pienimpiä, joten harrastuksissa käytettävät välineet ovat usein liian suuria/raskaita koiran kokoon suhteutettuna (esim. agilityrimat, keinu, muuri, rengas).

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Luonneongelmaksi voidaan ajatella liiallinen arkuus. Tämä saattaa ilmetä myös aggressiivisuutena koiran puolustaessa itseään. Seurakoiramaisuudesta huolimatta, rotu on edelleen herkkä haukkumaan. Rotu on suhteellisen hidas oppimaan sisäsiistiksi. Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn mukaan iso osa vastanneiden koirista oppi sisäsiistiksi vasta 6 kuukauden iästä eteenpäin. Täydellistä sisäsiisteyttä välttämättä koskaan saavuteta. Varsinkin urokset merkkailivat myös sisätiloissa. Rotuyhdistyksen teettämästä, uudesta terveys- ja luonnekyselystä käy ilmi, että hieman reilu 60 % vastaajien koirista on sisäsiistejä.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Liiallisen arkuuden syitä ovat jalostuskoirien valinnat sekä varhaisen sosiaalistamisen ja ympäristökasvatuksen puutteellisuus. Haukkuherkkyyden osatekijänä voidaan pitää rodun alkuperää vartioimisviettisenä terrierinä. Ominaisuutta voi jonkin verran kontrolloida kouluttamalla sekä jalostuskoirien valinnalla.

Sisäsiistiksi oppimiseen vaikuttaa vahvasti pentuaikana/vanhemmilta opitut tavat sekä pentuajan elinympäristö ja sen siisteys. Sisäsiisteyteen voidaan osittain vaikuttaa jalostuskoirien valinnoilla sekä kasvattajan viitseliäisyydellä sisäsiisteyden opettamisessa.

4.3. TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

PEVISA-ohjelma astuu voimaan 1.1.2025

Venäjäntoyn PEVISA-ohjelma 1.1.2025-31.12.2029.

Pentujen vanhemmista tulee astutushetkellä olla voimassa oleva polvitarkastuslausunto, silmätarkastuslausunto ja sydämen auskultaatiolausunto.

POLVET

- Tutkimushetkellä koiran on oltava iältään vähintään 12 kk. Alle kolmevuotiaalle koiralle tehty tutkimus on voimassa kaksi vuotta lausuntopäivästä. Yli kolmevuotiaalle koiralle annettua lausuntoa ei tarvitse uusia.

SILMÄT

- Tutkimushetkellä koiran on oltava iältään vähintään 12 kk.
- Silmätarkastuslausunto ei saa astutushetkellä olla 24 kk vanhempi
- Seuraavat sairaudet sulkevat koiran jalotuksesta: PRA, HC, tRD, iris-linssi PPM, iris-kornea PPM, PHTVL/PHPV aste 2-6.

SYDÄN

- Tutkimushetkellä koiran on oltava iältään vähintään 12 kk.
- Sydämen auskultaatiolausunto ei saa astutushetkellä olla 24 kk vanhempi.

MONIMUOTOISUUTTA YLLÄPITÄVÄ EHTO

- Rekisteröitävien jälkeläisten enimmäismäärä on 32 pentua/koira.

Ulkomaisia koiria koskeva poikkeus:

Ei vaadita PEVISA-tutkimuksia (uros 2 pentuetta, narttu 1 pentue).

Patellaluksaatio:

Polvinivelen rakenteelliset heikkoudet altistavat patellaluksaatiolle eli polvilumpion sijoiltaan menolle. Jalka-asento on virheellinen ja polvilumpion telaurat ovat liian matalat.

Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Vika on periytyvä. Polvilumpion rakennetta säätelevät useat eri geenit, joiden esilletuloa myös ympäristö muokkaa.

Pienikokoisilla roduilla polvilumpio luksoituu yleensä sisäänpäin (mediaalisesti). Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I - asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III - asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetkittäin raajaansa sen sijaan että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV - asteen luksaatioissa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos välttämättä ole lopullinen.

Huomioithan, että patellaluksaatiotutkimus ei kerro koiran riskistä sairastua ristisideongelmaan.

Lievien patellaluksaation muotojen hoidoksi riittää yleensä lepo ja kipulääkitys. Jos tämä ei auta, patellaluksaatiota voidaan hoitaa kirurgisesti. Leikkausmenetelmiä on useita. Vaikeimman asteen luksaatioissa hoito voi vaatia useita leikkauksia ja ennuste voi olla huono.

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia):

0	Polvilumpio ei luksoidu.
Aste 1	Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
Aste 2	Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
Aste 3	Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
Aste 4	Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

ELT Anu Lappalainen Päivitetty 8.11.2016

Polvitutkimustulokset 2014-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

Vuosi	0	1	2	3	4	operoitu	Yhteensä
-------	---	---	---	---	---	----------	----------

2014	26	6	0	0	0	0	32
2015	29	5	1	0	0	1	36
2016	27	1	2	0	0	0	30
2017	34	3	0	0	0	0	37
2018	30	5	2	0	1	1	39
2019	36	2	0	2	0	0	40
2020	40	5	4	0	1	0	50
2021	38	3	2	0	0	0	43
2022	33	3	2	0	0	0	38
2023	36	5	3	1	0	0	45
Yhteensä	329	49	18	3	2	2	390

Venäjäntoilla esiintyy patellaluksaatiota eri asteisina. Rodulla luksaatiolle altistaa takaraajojen rakennevirheet, esim. liian suorat polvikulmaukset, länkisäärisyys ja raajojen sisään- tai uloskiertyminen. Huolestuttavaa on, että koirien omistajat eivät välttämättä käytä oireilevia koiria virallisissa polvitutkimuksissa vaan leikkauttavat polvia epävirallisten diagnoosien jälkeen, jolloin tulokset eivät näy tilastoissa. Virallinen polvitutkimustulos annetaan yli 12 kk vanhalle koiralle ja tulos on voimassa 2 vuotta alle kolmevuotiaana tutkitulla koiralla. Yli kolmevuotiaalle koiralle tehty tutkimus on voimassa pysyvästi.

Venäjäntoyt tutkitaan yleisimmin vuoden ikäisenä, mutta tutkimusta ei aina pidetä voimassa. Tulisi kuitenkin huomioida, että patellaluksaatio voi pahentua iän myötä, eikä nuorena saatu tulos ole välttämättä lopullinen. Venäjäntoita käytetään jalostukseen suhteellisen nuorina, jolloin ongelmaksi voi muodostua se, että koiralla on jo paljon jälkeläisiä ja myöhemmässä tutkimuksessa siltä löydetäänkin pahentunut patellaluksaatio. Tämän vuoksi nuorten koirien jalostuskäyttöä tulisi rajoittaa.

Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn perusteella ilmenee, että vain 55,7 %:lle vastaajien koirista on tehty virallinen polvitutkimus. Kyselyn mukaan epävirallisesti tutkittuja ja ilman virallista tutkimustulosta operoituja koiria on jonkin verran.

Silmäsairaudet:

Erilaisia perinnöllisiä tai perinnölliseksi oletettuja silmäsairauksia on todettu yli 160 koirarodulla. Sairauksien merkityksellisyys koiran elämänlaadun ja näkökyvyn kannalta vaihtelee vähäisestä sokeuttavaan ja/tai kivuliaaseen tai muuten koiran hyvinvointia merkittävästi haittaavaan ongelmaan.

Osan koirien silmäsairauksista tiedetään olevan perinnöllisiä. Tämä tieto on saatu joko pitkäaikaisten silmätarkastusten ja sukutauluanalyysien tai geenitutkimuksen ja DNA-testien avulla. Silmäsairauden oletetaan olevan perinnöllinen myös jos sitä rodun kansallisissa tai kansainvälisissä tietokannoissa esiintyy paljon (>1 % tutkituista tai vähintään 5 yksilöä 5 vuodessa tai yli 50 sairasta yksilöä ylipäätään), jos sitä esiintyy rodussa enemmän kuin muissa roduissa, esiintyvyys rodun sisällä kaiken kaikkiaan lisääntyy tai on suurempaa sukulaiskoirissa, muutosten ilmenemisiä ja eteneminen on samanlaista

kaikilla sairastuneilla ja/tai on samankaltaista kuin samassa sairaudessa jossain toisessa rodussa.

ECVO (European College of Veterinary Ophthalmologists) antaa koiranomistajille ja -kasvattajille neuvoja silmäsairauksien merkityksellisyydestä koiralle ja jalostukselle. Jalostusvalinnoilla tulee pyrkiä estämään/vähentämään ainakin vakavien, näköä uhkaavien ja/tai kipua tai leikkaushoitoa/jatkuvaa lääkitystarvetta aiheuttavien sairauksien ilmeneminen.

ECVO:n antamat jalostussuositukset liittyvät silmän terveyteen. Jalostusvalintoja tehtäessä on etenkin lievempien silmäsairauksien kohdalla otettava huomioon myös rodussa esiintyvät muut sairaudet.

Jotta tietoa perinnöllisten silmäsairauksien esiintymisestä ja mahdollisesti periytymismallista saataisiin, suositetaan ECVO silmätarkastusten tekemistä seuraavasti:

- jalostukseen käytettävät eläimet: vuosittain*
- muut: 3-4 kertaa elämässä, esim. 1, 3, 6 ja 9 -vuotiaana.*

Vuosituhanne vaihteeseen saakka painopiste tutkimuksessa ja löydösten kirjaamisessa oli vakavilla, sokeuttavilla sairauksilla kuten etenevä verkkokalvon rappeuma (PRA) ja perinnöllinen harmaakaihi. Tämän vuosituhanne alussa alettiin kiinnittää huomiota ja kirjata ylös muutoksia myös silmää ympäröivissä rakenteissa ja silmän muissa osissa kuin linssissä ja verkkokalvolla.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä näkyvät kaikki eläinlääkärin tutkimuksen yhteydessä perinnölliseksi oletamat silmäsairausdiagnoosit. Lausunnot tallennetaan Kennelliiton tietokantaan seuraavasti:

<i>Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia</i>	<i>Koiralla ei ole todettu minkään silmäsairauden oireita.</i>
<i>Sairaus: todettu</i>	<i>Koiralla on todettu lausunnossa mainittu sairaus.</i>
<i>Sairaus: avoin</i>	<i>Koiralla on todettu lausunnossa mainittuun synnynnäiseen sairauteen viittaavia oireita, mutta muutokset ovat epätyypillisiä.</i>
<i>Sairaus: epäilyttävä</i>	<i>Koiralla on todettu vähäisiä tai epätyypillisiä lausunnossa mainitun, ei-synnynnäisen sairauden oireita. Suositellaan uusintatutkimusta esimerkiksi vuoden kuluttua.</i>

Suomen Kennelliiton silmäsairaustyöryhmä silmätarkastuseläinlääkärit Sari Jalomäki, Elina Pietilä ja Päivi Vanhapelto Artikkelin päivitetty 9/2016

Silmätutkimustulokset 2013-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024):

Vuosi	Tutkittu	Terveitä
2014	31	24
2015	38	35
2016	22	20

2017	44	38
2018	32	30
2019	31	26
2020	39	34
2021	34	34
2022	36	33
2023	34	30

Silmätutkimustulokset 2014-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024):

Diagnoosi	Esiintymiä	Koiria
Distichiasis, todettu	9	9
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	303	268
Ektooppinen cilia, todettu	1	1
Kaihin laajuus, lievä	1	1
Kortikaalinen katarakta, todettu	2	2
Lasiaisen rappeuma, todettu	8	8
Lasiaisprolapsi/lasiaisvuoto, todettu	1	1
Linssiluksaatio, epäilyttävä	1	1
Linssin etuosan saumalinjan katarakta, todettu	1	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, todettu	1	1
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	1	1
PHTVL/PHPV, sairauden aste 2 - 6	2	1
PPM, iris-iris, todettu	12	11
PPM, iris-linssi, todettu	1	1
PRA, epäilyttävä	1	1
PRA, todettu	1	1
RD, geograafinen, todettu	2	2
RD, multifokaali, todettu	2	2
Silmämuutosten vakavuus, kohtalainen	1	1
Silmämuutosten vakavuus, lievä	13	13

Venäjäntöyden silmäsaairauksista yleisimmät ovat PPM iris-iris, lasiaisen rappeuma ja distichiasis. Rodussa on ilmennyt ensimmäiset PRA-löydökset (etenevä verkkokalvon surkastuma) vuonna 2013. Kaiken kaikkiaan PRA-löydöksiä on ollut yhteensä 3 kappaletta. Yhdistyksen teettämä terveys- ja luonnekysely tukee jalostustietokannan tilastoa, mutta useat diagnoosit ovat epävirallisia.

PRA

Progressive retinal atrophy, PRA, on etenevä verkkokalvon surkastuma. Kyseessä on ryhmä silmäsaairauksia, jotka aiheuttavat verkkokalvolle muutoksia ja ajan myötä verkkokalvon rakenteen häviämisen ja sokeutumisen. Tavallisesti sairaus alkaa verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin myös verkkokalvon tappisolut surkastuvat. Sairaus ilmenee usein ensin hämäränäön heikkenemisenä. Koira sokeutuu täysin vasta tappisolujen tuhoutumisen myötä. Vaikka Suomessa on todettu vain 3 PRA-löydöstä, on esimerkiksi Ruotsissa löydöksiä tehty 10. Ruotsissa venäjäntöyden silmätuloksia uusitaan tyypillisesti vuosittain, ECVO:n suosituksen mukaisesti.

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditäärinen katarakta, HC)

Perinnöllinen harmaakaihi samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on diabetekseen liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta.

tRD

Retinal dysplasia on verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö. Sairautta tavataan kolmea muotoa: multifokaalia (mRD), geografista (gRD) ja totaalista (tRD). Vakavin muoto tRD on onneksi harvinaisin. Siinä verkkokalvon kehitys on jäänyt merkittävästi kesken eikä se ole kiinnittynyt normaaliin paikkaansa. Silmä on sokea ja siinä on usein muitakin kehityshäiriöitä

Iris-linssi PPM ja iris-kornea PPM

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavissa tapauksissa (iris-linssi PPM, iris-kornea PPM) jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, jolloin ne voivat vaikuttaa pupillin toimintaan ja näkökykyyn.

PHTVL/PHPV aste 2-6

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous) tarkoittaa linssiä ympäröivän verisuonituksen ja/tai alkulasiaisen liiallista kasvua sikiönkehityksen alussa ja vajavaista surkastumista syntymän aikoihin/sen jälkeen. Seurauksena on eriasteisia samentumia linssin takana sekä mahdollisesti myös linssin epämuotoisuutta.

Muutokset on jaettu vakavuusasteittain, joista lievin (aste 1) on onneksi yleisin. Vakavemmissa muodoissa (asteet 2-6) esiintyy laajaa sidekudosplakkia, aktiivista verisuonistusta ja linssin epämuotoisuutta. Myös toissijaiset kaihimuutokset ovat mahdollisia ja yhdistettynä muihin oireisiin voivat aiheuttaa näköhaittaa, tulehdustiloja ja kipua.

Lasiaisen rappeuma:

Lasiainen on normaalisti geelimäinen rakenne, jossa iän myötä hiljalleen tapahtuu vettymistä ja tiivistymien muodostumista. Sairautena rappeumaa pidetään silloin kun se tapahtuu epänormaalin nuorena ja nopeasti.

Caruncular trichiasis on tyypillisesti lyhytkuonoisilla roduilla ilmenevä ongelma, jolloin nenänpuoleisen silmäkulman ihon karvoitus ulottuu hyvin lähelle silmäkulmaa ja ihokarvat suuntautuvat silmään.

Ylimääräisten ripsien (**distichiasis ja ektooppinen cilia**) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä.

Iris-iris PPM

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Tavallisimmin jäänteet ovat harmittomia lankamaisia rihmoja värikalvon pinnalla (iris-iris PPM). Lieviä tapauksia voi käyttää jalostukseen tervesilmäisen kumppanin kanssa.

Sydänsairaudet:

Venäjäntoilla yleisin sydänsairaus on läppävuoto, endokardioosi MMVD.

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto. Arvioidaan, että noin kolmasosa 10 vuotta vanhemmista koirista sairastaa sitä. Läppävikaa esiintyy yleisesti pienikokoisilla koiraroduilla.

Eteiskammio läppien rappeumasta johtuvaa vajaatoimintaa esiintyy jonkin verran enemmän uroksilla kuin nartuilla. Trikuspidaaliläpässä eli kolmiliuskaläpässä on usein samanaikaisesti muutoksia, mutta vain 10 % läppävikaisista koirista muutokset ovat ainoastaan trikuspidaaliläpässä. Perinnöllinen kollageenin rappeutuminen ja aminoglykaanien kertyminen eteiskammio läppäkudokseen ovat todennäköisiä syitä läppien vähittäiseen rappeutumiseen. Koira, jolla esiintyy muutoksia sydänläpissä, ei tule käyttää jalostukseen.

Kun sydämen pumppausteho kroonisen sydänvian, esim. läppävajaatoiminnan seurauksena heikkenee, laskimoverenkiertoon muodostuu verentungos. Tätä tilaa nimitetään kongestiiviseksi vajaatoiminnaksi. Elimistö pystyy jonkin aikaa kompensoimaan sydämen vajaatoimintaa, mutta oireet tulevat esiin ennen pitkää. Tyypillisiä vajaatoiminnan oireita ovat yskä, hengenahdistus, vähentynyt rasituksen sieto, väsyminen, laihtuminen ja pyörtyily. Aluksi vaikeutuneesta hengityksestä johtuvaa yskää havaitaan etenkin yöllä ja aamulla.

Sydämen vajaatoiminta todetaan kliinisen tutkimuksen ja sydämen kuuntelun avulla. Tarkkaan diagnoosiin päästään sydämen ultraäänitutkimuksen avulla. Röntgentutkimus tehdään yleensä kaikille sydänpotilaille sydämen koon ja keuhkojen nestekertymien arvioimiseksi.

Eteiskammio läppien kroonista vajaatoimintaa ei voida parantaa, vaan hoidon tavoitteena on kohentaa koiran elämänlaatua ja lisätä odotettavissa olevaa elinaikaa. Eteiskammio läppien rappeumasta

johtuvan sydämen vajaatoiminnan hoidossa käytetään ensisijaisesti nesteenpoistolääkkeitä ja verisuonia laajentavia sekä tarvittaessa myös sydämen supistumisvoimaa lisääviä lääkkeitä. Liikunnan rajoittaminen koiran kunnan sietämälle tasolle ja suolan välttäminen ravinnossa on niin ikään tärkeää. Kroonisen vajaatoiminnan hoito kestää koko koiran loppuiän ja hyvällä hoidolla koira elää pitkäänkin sydämen vajaatoiminnan ensi oireiden ilmaantumisen jälkeen. Jotta sydämen vajaatoiminta huomattaisiin ajoissa, kannattaa ikääntyvä lemmikki käyttää säännöllisesti terveystarkastuksissa. ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma.

Venäjäntöyden sydämiä on tutkittu virallisesti todella vähän. Vasta viime vuosina on alettu ottamaan virallisia auskultaatiotutkimuksia. Sivuaäniä on löydetty muutamia. PEVISAn ensimmäisellä kaudella on mahdollista kartoittaa ja vastustaa rodussa esiintyvää läppävuotoa (endokardioosi MMVD) sekä muita mahdollisesti ilmeneviä sydänsairauksia.

Vaikka tutkimuksia ja diagnooseja on vähän, on sydänsairaudet yksi suurimmista venäjäntöyden kuolinsyistä. Rodun yksilöitä sairastuu sydänsairauksiin suhteellisen nuorena. Kuolinsyytilastoa tulkittaessa täytyy huomioida, että kuolinsyy on ilmoitettu vain murto-osalla koirista. Virallisten sydäntutkimusten puuttuessa, todellinen sydänsairauksiin kuolleiden määrä voi olla huomattavasti suurempi. Rotuyhdistyksen teettämästä terveys- ja luonnekyselystä käy ilmi sama vähäinen virallisesti tutkittujen koirien määrä. Kyselyssä tulee kuitenkin esiin useita epävirallisesti diagnosoituja sydänsairauksia.

Sydämen auskultaatiotutkimus on listattu ensimmäisessä Jalostuksen tavoiteohjelmassa lisäsuositukseksi jalostuskoirille. JTO:n voimaantulon jälkeen molemmat pentueen vanhemmista on tutkittu sydämen osalta keskimäärin 28% pentueista. Osassa pentueissa vain toisella vanhemmalla on voimassa oleva sydänkuuntelutulos. Sydänkuuntelutuloksia myös harvemmin uusitaan. Nuorena tehty sydänkuuntelutulos ei välttämättä pidä enää vanhempana paikkaansa, sillä rodulla esiintyvä läppävuoto havaitaan yleensä vasta koiran vanhetessa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Epilepsia:

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus.

Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikkojälkeläisiä, niin kauan, kun rodulle ei ole olemassa geenitestä, jonka avulla sairauden kantajuus voidaan todeta.

Ensimmäinen epilepsiakohtaus tulee useimmiten nuorena, 1-5 – vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen. Siksi

koirasta otetaan virtsa- ja verinäytteitä ja tehdään neurologinen tutkimus. Jollei muuta selittävää syytä löydy, koira sairastaa epilepsiaa. Epilepsiaa ei voida parantaa, vaan koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan. Lääkityksen aloituspäätökseen vaikuttaa kohtauksien esiintymistiheys ja vakavuus. Lääkityksen avulla epilepsiakohtausten esiintymistä voidaan harventaa, kohtauksia lieventää ja niiden kestoa lyhentää. Joskus kohtaukset saadaan lääkityksellä kokonaan loppumaan.

Eläinlääkäri Nina Menna

Venäjän toylla epilepsia nousee esille kuolinsyytilastossa. Harrastajien keskuudessa on tullut ilmi useita epilepsiatapauksia. Rodussa on vahva epäily epilepsiaa periyttävästä suvusta. Tapausten tilastointi ja määrän arviointi on hankalaa virallisten diagnoosien puuttuessa.

Tulee huomioida, että viime vuosina lisääntyneet syringomyelia- ja chiari tyyppinen epämuodostuma-diagnoosit viittaavat siihen, että osa epilepsia-diagnoosin saaneista tai epileptikoiksi oireiden perusteella epäillyistä koirista saattavat todellisuudessa sairastaa syringomyeliata tai niillä voi olla muu kallon kehityksellinen häiriö, joka altistaa epileptisille kohtauksille tai muille epilepsiaan viittaaville oireille. Epilepsiaa tutkittaessa muut sairaudet poissuljetaan tyyppillisesti virtsa- ja verinäytteillä eikä koira välttämättä magneettikuvata.

Syringomyelia/chiari-tyyppinen epämuodostuma:

Chiari –tyyppinen epämuodostuma (CM) tarkoittaa aivojen takakuopan suhteellista ahtautta (aivojen takakuopan tilavuus on siis suhteellisesti liian pieni sen sisältämän aivokudoksen määrään nähden), minkä seurauksena pikkuaivot ja usein myös aivorunko tyräytyvät taaksepäin kallon isoon aukkoon (foramen magnumiin) tai sen läpi.

Syringomyelia (SM) tarkoittaa nesteentäyteisten onteloiden muodostumista selkäyttimeen aivoselkäydinnesteen epänormaalin liikkumisen seurauksena. Tärkein syringomyelialle altistava tekijä on chiari –tyyppinen epämuodostuma.

ELL, Dipl. ECVN, pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri Tarja Pääkkönen

Syringomyelia (SM) eli selkäytimen ontelotauti liittyy koirilla yleisimmin ns. Chiari-tyyppiseen epämuodostumaan (CM), vaikka sen synnylle voi olla muitakin syitä.

Chiari-tyyppisessä epämuodostumassa (myöhemmin chiari) kallo on liian ahdas, jolloin aivoille jää liian vähän tilaa ja nestekierto aivoissa häiriintyy ja osa pikkuaivoja saattaa työntyä selkäydinkanavaan ahtauttaen sitä ja estäen selkäydinnesteen normaalin kierron.

Selkäydinneste pakkautuu ja selkäytimen sisälle muodostaen nesteen täyttämän ontelon (syrinx).

Syringomyeliaan liittyy hermovaurioista johtuvia neurologisia oireita. Ensimmäiset oireet havaitaan yleensä 6 kuukauden iässä tai ainakin 3 ikävuoteen mennessä. Yli 6-vuotiaana yleensä oireita ei enää ilmene, jos niitä ei siihen mennessä ole ollut.

Tavallisin oire syringomyeliassa on hermokipu etenkin kaularangan alueella. Lisäksi voi esiintyä kaula- tai selkärangan kääntymistä mutkalle, sekä jalkojen heikkoutta tai koordinaatiohäiriötä. Koira voi olla kosketusherkkä sekä rapsuttaa takajalallaan ilmaa niin, ettei jalka kosketa ihoa. Oireisiin voi kuulua myös pään hinkkaaminen maahan, korvan loputonta rapsuttelua tai vingahtelua äkillisten asennonmuutosten yhteydessä. Kuitenkin suurin osa koirista, joilla todetaan muutoksia magneettikuvauksessa, on oireettomia (kts. taulukko alla).

Syringomyelien aiheuttamaan hermovauriokipuun on todettu liittyvän myös käytösmuutoksia, kuten pelkoa vieraita ihmisiä ja outoja asioita kohtaan.

Syringomyelia ja chiari voidaan todeta vain magneettikuvauksella (MRI).

Rodussa on tehty viimeisen 10 vuoden aikana lisääntyvässä määrin virallisia syringomyelia- ja chiari-diagnooseja. Suomeen rekisteröidyistä koirista on vuosien 2014-2023 välillä tutkittu 18 yksilöä, joista 16 on saanut diagnoosin syringomyeliasta ja/tai chiarista. Lukuun lasketut tulokset ovat olleet joko virallisia tai Suomen Kennelliiton lausumia epävirallisia terveystuloksia.

Jalostustoimikunnan tietoon on saatettu myös lukuisia epävirallisesti diagnosoituja yksilöitä, joiden tuloksia ei olla siirretty Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmään. Diagnoosit ovat vaihdelleet syringomyeliasta ja chiarista muuhun kallon epämuodostumaan kuten supraoccipitaalinen dysplasia ja muuhun neurologiseen oireiluun.

Kuolinsyitylastoista selviää, että koiria on lopetettu muun muassa käytöshäiriöiden ja hermostollisten sairauksien vuoksi ilman virallista diagnoosia, mikä viittaa siihen, että syringomyelien vakavia muotoja saattaa esiintyä rodussamme enemmänkin.

Vuonna 2023 aloitettiin cavalierien, griffoneiden ja pienikokoisten (<5kg) koirien kallonaukile- ja syringomyeliatutkimus Yliopistollisessa Eläinsairaalassa Helsingissä. Tutkimus on innoittanut venäjäntoyn omistajia tutkituttamaan koiriansa ja tutkimukseen on osallistunut vähintään 8 venäjäntoyta.

Huomioitavaa on, että diagnooseja on tehty usean eri linjan koirille.

Syringomyelien ja chiarin osalta tilannetta tulee seurata entistä tiiviimmin ja varsinkin oireilevat koirat tulee magneettikuvata. Saadaksemme lisää tietoa muun muassa syringomyelien ja chiarin esiintyvyydestä ja mahdollisista periytymismekanismeista, on suositeltavaa kuvauttaa myös oireettomia ja ei jalostuskäytössä olevia yksilöitä.

Jalostuskoiran MRI-kuvantaminen on suositeltavaa ennen jalostuskäyttöä. SM1-, SM2- ja/tai CM2-diagnoosin saanutta koira ei tule lainkaan käyttää jalostukseen.

Mikäli koiralla havaitaan MRI-tutkimuksessa CM1 ja koira on oireeton, voidaan sitä harkitusti käyttää jalostukseen kumppanin kanssa, jolla on CM0 tai enintään oireeton CM1. Oireetonta CM1-diagnoosin saanutta koira käytettäessä jalostukseen molempien vanhempien tulisi olla virallisesti magneettikuvattu ennen astutusta. Millään tavalla neurologisesti oireilevaa koira ei tule käyttää jalostukseen magneettikuvauksen löydöksestä tai diagnoosista riippumatta.

MRI-tutkitut koirat 2014-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 24.3.2024):

Huom: ulkomaille rekisteröityjen koirien tulokset eivät näy Jalostustietojärjestelmän Terveystulokset-listassa, joten kaikkia tutkittuja koiria on mahdotonta tietää. Vasta kun koira rekisteröidään Suomen Kennelliittoon, näkyy tulos listalla. Taulukkoon on lisätty jalostustoimikunnan tietoon saatetut syringomyelia- ja chiari-diagnosoidut koirat, joilla tulos on näkyvillä Jalostustietokannassa.

	Tutkittu yhteensä	CM0	CM1	CM2	SM0	SM1	SM2	S =oireelliset
2014	-							
2015	-							
2016	-							

2017	3	2	1		2		1	1
2018	-							
2019	2	1		1	2			-
2020	-							
2021	-							
2022	2			2			2	2
2023	11	-	5	6	5	1	5	5

Luokitus	
Chiari-epämuodostuma	CM0, CM1, CM2
Keskuskanavan laajentuma / syringomyelia	SM0, SM1, SM2 – jos koira oireilee, lisätään kirjain S; esim. SM2 (S)

Lisäksi syringomyelialausuntoon merkitään mahdolliset lisälöydökset:

Luokitus	
Aivokammioiden laajentuma	VM0, VM1, VM2
Sisältöä keskikorvissa	ei sisältöä/oikea/vasen/molemmat

Muutokset luokitellaan seuraavasti:

Keskuskanavan laajentuma/syringomyelia:

SM0 normaali, keskuskanavan läpimitta alle 1,0 mm (ei keskuskanavan laajentumaa havaittavissa)

SM1 keskuskanavan läpimitta 1,0-1,9 mm

SM2 keskuskanavan läpimitta 2 mm tai suurempi, myös keskuskanavan ulkopuoliset syrinx-muodostumat (riippumatta keskuskanavan halkaisijasta) tai syrinxin esiaste (presyrinx).

Chiari-epämuodostuma:

CM0 normaali, pikkuaivojen takareuna pyöreä

CM1 pikkuaivojen takareunassa painauma, mutta aivoselkäydinnestettä näkyvissä pikkuaivomadon (vermis) takaosan ja kallon ison aukon (foramen magnum) välissä

CM2 pikkuaivot puristuneet kallon isoon aukkoon tai tyräytyneet sen läpi

Aivokammioiden laajentuma:

VM0 sivuaivokammion läpimitta pienempi kuin aivokuoren läpimitta

VM1 sivuaivokammion läpimitta yhtä suuri kuin aivokuoren läpimitta

VM2 sivuaivokammion läpimitta suurempi kuin aivokuoren läpimitta

Lisäksi luokitellaan koiran ikä tutkimushetkellä:

a yli 5-vuotiaat (5 v 1 pv iästä lähtien)

b 3-5 -vuotiaat (3 v 1 pv ikäisestä tasan 5-vuotiaaksi)

c 18 kk-3 -vuotiaat (18 kk iästä tasan 3-vuotiaaksi)

Legg-Perthes:

Legg-Perthesin tauti tunnetaan myös nimillä Legg-Calve-Perthes ja reisiluun pään avaskulaarinen tai aseptinen kuolio.

Legg-Perthesiä tavataan lapsilla ja koirilla, röntgenlöydökset ja histologinen kuva ovat molemmilla samanlaiset. Koirilla suurin osa tapauksista on toispuoleisia ja sairautta tavataan etenkin monilla terrieri- ja kääpiökoiraroduilla, mutta myös muilla pienillä roduilla. Tautia esiintyy yhtä paljon uroksilla ja nartuilla. Taudin syy on tuntematon, mutta muutokset johtuvat reisiluun pään verenkierron häiriöstä, joka johtaa luun kuolioitumiseen. Legg-Perthesin tauti on perinnöllinen ja sen on epäilty periytyvän autosomaalisesti väistyyvästi ainakin manchesterinterriereillä, yorkshirenterriereillä, kääpiövillakoirilla, kääpiöpinsereillä ja mopseilla.

Oireet alkavat 4 - 11 kuukauden iässä takajalan ontumana. Ontuminen on aluksi lievää ja pahenee vähitellen. Joskus ontuminen havaitaan äkillisesti tapaturman yhteydessä. Koira aristaa lonkkanivelen taivutusta ja nivelen liikerata on rajoittunut. Jos ontuminen on jatkunut pidempään, jalassa on havaittavissa sen käyttämättömyydestä johtuva lihaskato. Molemminpuolisessa taudissa ontuminen voi olla vaihtelevaa tai jatkuvasti pahempaa toisessa jalassa.

Koiran rotu yhdistettynä tyypillisiin oireisiin antaa aiheen epäillä Legg-Perthesin tautia. Diagnoosi voidaan varmistaa röntgenkuvauksen avulla. Oireiden alkaessa röntgenmuutokset ovat jo näkyvissä, mutta ne voivat olla vähäisiä ja muutosten näkymisen edellytyksenä on hyvälaatuiset röntgenkuvat. Röntgenlöydöksiä ovat reisiluun päässä olevat röntgenharvat pesäkkeet, lyhentynyt ja paksuuntunut reisiluun kaula, litistynyt ja epätasainen reisiluun pää ja leventynyt nivelrako.

Legg-Perthesin taudin hoito on kirurginen. Leikkauksessa reisiluun pää ja kaula poistetaan. Leikkauksen jälkeinen kuntoutus on tärkeää, jotta koira alkaa käyttää jalkaansa kunnolla ja heikentyneitä lihaksia saadaan vahvistettua. Ennuste on yleensä hyvä. Hoitamattomaan niveleen kehittyy nivelrikko ja koira jää ontuvaksi.

Legg-Perthesin tautiin sairastunutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

ELT Anu Lappalainen Päivitetty 30.9.2013

Venäjänতোyla Legg-Perthes tapauksia on ollut Ruotsissa useampia ja muutamia tapauksia Englannissa ja Yhdysvalloissa. Suomessa tiedossa on yksi tapaus. Sairauden vakavuuden vuoksi tilannetta tulee seurata tarkasti. Legg-Perthesin mahdollisuus kannattaa sulkea pois, jos koira pompottaa takajalkoja, mutta polvitutkimuksessa polvet on tutkittu terveeksi. Legg-Perthes diagnosoidaan röntgentutkimuksella.

Kivesviat:

Koirilla kivekset laskeutuvat synnyinsijoiltaan vatsaontelon takaseinämän vierestä nivuskanavan kautta kivespusseihin syntymän jälkeen. Normaalisti kivesten tulisi olla lopullisilla paikoillaan hyvissä ajoin ennen pennun luovutusikää. Koirilla kivesviasta puhuttaessa tarkoitetaan yleensä piilokiveksisyyttä, jolloin toinen tai molemmat kivekset ovat jääneet laskeutumatta kivespusseihin. Jonkinasteisena kiveksen laskeutumishäiriönä voidaan pitää myös huomattavan myöhään laskeutunutta kivistä. Piilokiveksisyyttä esiintyy useissa roduissa hyvin yleisesti.

Perimällä epäillään olevan vaikutusta kivesvian syntyyn, joskaan periytymismekanismiin ei edelleenkään ole saatu varmuutta.

2018 Lohen tutkimusryhmä/Helsingin yliopisto

Rodussa esiintyy kivesvikaa runsaasti. Periytymismallin tuntemattomuuden ja rodun kapean geenipohjan vuoksi ei voida sulkea kivesvikaisten yksilöiden lähisukulaisia pois jalostuksesta. Joskin näiden käytölle tulee olla vahvat perustelut.

Rotuyhdistyksen teettämästä terveys- ja luonnekyselystä käy ilmi, että 58 %:lla vastanneiden koirista kivekset olivat laskeutuneet 8 viikon ikään mennessä, mitä pidetään normaalina kivesten laskeutumisen suhteen. Huomioitavaa on, että 21 %:lla vastaajien koirista kivekset ovat laskeutuneet 16 viikon ikään mennessä, mikä on normaalia myöhempi ikä kivesten laskeutumisesta ajatellen.

Hammas- ja purentaongelmat:

Venäjänroilla on usein ongelmia hampaiden kanssa. Maitohampaat eivät vaihdu itsekseen, vaan maitohampaita joudutaan poistamaan pysyvien hampaiden tieltä. Rotuyhdistyksen teettämästä terveys- ja luonnekyselystä käy ilmi, että maitohampaita on jouduttu poistamaan 73 %:lta vastaajien koirista.

Tyypillisimpiä purentaongelmia ovat kulmahampaiden väärät asennot (esim. painaminen ikeniin/kitalakeen) ja liian pieni tila etuhampaille.

Rodulla esiintyy myös hammaspuutoksia. Rotuyhdistyksen 2017-2018 teettämän terveys- ja luonnekyselyn perusteella hammaspuutoksia esiintyy yli 18 %:lla vastaajien koirista. Vuosien 2022-2024 terveys- ja luonnekyselyyn vastanneista yli 35%:lla vastaajien koirista oli hammaspuutoksia.

Lisäksi venäjänroille kertyy helposti hammaskiveä, joka poistamattomana aiheuttaa ientulehdusta ja parodontiittia. Parodontiitti on hampaan kiinnityskudossairaus, joka hoitamattomana aiheuttaa usein hampaiden irtoamisen.

Säännöllinen hampaiden harjaus ja hammaskivenpoisto onkin suun terveyden kannalta välttämätöntä.

Napatyrä:

Rotuyhdistyksen 2017-2018 teettämän terveys- ja luonnekyselyn mukaan napatyriä esiintyi 23,5 %:lla vastaajien koirista.

Muut rodulla esiintyvät sairaudet/ongelmat:

Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn vastausten mukaan rodulla esiintyy anaalirauhasongelmia, eturauhasongelmia, hyvänlaatuisia kasvaimia, karvattomuutta, atopiaa, hotspoteja, ihotulehduksia, sikaripunkkeja, ruuansulatusongelmia ja suolistotulehduksia.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Yleisimmät kuolinsyyt 2014-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
-----------	-----------------	----------

Hengitystiesairaus	12 vuotta 10 kuukautta	1
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 3 kuukautta	7
Immunologinen sairaus	7 vuotta 0 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	9 vuotta 7 kuukautta	21
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 11 kuukautta	6
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 9 kuukautta	6
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	5 vuotta 7 kuukautta	6
Luusto- ja nivelsairaus	8 vuotta 2 kuukautta	5
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 8 kuukautta	3
Muu sairaus, jota ei ole listalla	4 vuotta 11 kuukautta	8
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	4 vuotta 5 kuukautta	1
Selkäsairaus	8 vuotta 0 kuukautta	1
Sydänsairaus	8 vuotta 8 kuukautta	13
Synnytysvaikeus	2 vuotta 1 kuukautta	2
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 1 kuukautta	33
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 3 kuukautta	44
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 2 kuukautta	5
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 8 kuukautta	42
Kaikki yhteensä	8 vuotta 11 kuukautta	205

Suurin ilmoitettu kuolinsyy on vanhuus 44 koiraa (luonnollinen tai lopetus). Seuraavana tapaturma tai liikennevahinko 33 koiraa. Keskimääräinen ikä vahingon sattuessa on ollut 4 vuotta ja 1 kuukautta. Tapaturmiin todennäköisimpänä syynä on rodun pieni fyysinen koko ja koiran luonne.

Seuraavina kuolinsyinä tilastosta on luettavissa:

- kasvainsairaudet, syöpä 21 koiraa (keskim. ikä 9 vuotta 7 kuukautta)
- sydänsairaus 13 koiraa (keskim. ikä 8 vuotta 8 kuukautta)
- muu sairaus, jota ei ole listalla 8 koiraa (keskim. ikä 4 vuotta 11 kuukautta)
- hermostollinen sairaus 7 koiraa (keskim. ikä 7 vuotta 3 kuukautta)
- lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi 6 koiraa (keskim. ikä 5 vuotta 7 kuukautta)
- Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus 5 koiraa (keskim. ikä 9 vuotta 2 kuukautta)

Kuolinsyitä on ilmoitettu vain pienelle osalle koirista. Tilastot muodostuvat koiranomistajan itse ilmoittamista tiedoista, joten kaikista kuolinsyistä ei välttämättä ole eläinlääkäriin lausuntoa. Näin ollen kuolinsyyt voivat jäädä omistajan omaksi tulkinnaksi.

Rotuyhdistyksen teettämässä terveys- ja luonnekyselyssä nousi esille samat suurimmat kuolinsyyt.

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Vuosi	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Pentuekoko	3,2	3,3	3,2	2,9	2,8	2,8	2,7	3,0	2,3	2,6

Venäjäntöyden keskimääräinen pentuekoko on jo useamman vuoden ajan ollut hieman yli 3 pentua. Koko tarkasteluajanjaksolla 2014-2023 on keskimääräinen pentuekoko ollut noin 2,9 pentua/pentue.

Astumisvaikeudet

Rodulla ei ole tavattu normaalia enempää astumisvaikeuksia ja rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn vastausten perusteella on nähtävissä samaa. Pääsääntöisesti venäjäntöy urokset ovat hyvin viriilejä ja taitavia astumaan nartun. Mahdollinen uroksen ja nartun huomattava kokoero voi aiheuttaa jonkin asteista ongelmaa.

Tiinehtymisvaikeudet

Venäjäntöyillä ei ole tavattu normaalia enempää tiinehtymisvaikeuksia, mikä ilmenee myös rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn vastauksista.

Synnytysongelmat

Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn vastausten perusteella voidaan todeta, ettei synnytysongelmia juuri ole. Pienikokoisimmilla nartuilla voi kuitenkin olla useammin vaikeuksia synnyttää normaalisti. Pentujen suuri koko saattaa altistaa nartun synnytysongelmile.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn vastauksien mukaan venäjäntöy nartut hoitavat pääsääntöisesti pentunsa erinomaisesti. Mahdollinen keisarinleikkaus saattaa viivästyttää maidontuotannon alkamista ja se voi hidastaa äitikoiran leimautumista omiin pentuihinsa.

Pentukuolleisuus

Rodussa esiintyy jonkin verran kuolleena syntyviä pentuja, mutta tarkoista määristä ei ole luotettavaa tietoa. Yleinen syy pennun/pentujen kuolemaan on nartun synnytyskanavan ahtaussuhteessa kookkaaseen pentuun.

Myös polttoheikkous/nartun voimien hiipuminen voi aiheuttaa pentukuolemia.

Syntymänjälkeisiä pentujen kuolemia on jonkin verran, syynä on usein liian alhainen syntymäpaine sekä komplikaatiot synnytyksessä.

Synnyttämisviat ja epämuodostumat

Rotuyhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn vastausten mukaan rodun pennuilla on ilmennyt mm. kääpiökasvuisuutta, napatyriä, häntämutkia, kitalaki-, huuli- ja sierainhalkioita, sulkeutumattomia

aukileita ja kivesvikoja.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Kääpiökasvuisuus ja pyöreäkalloisuuden tavoittelu tuovat mukanaan näille piirteille tyypillisiä vikoja ja sairauksia. Rotumääritelmän mukaisella, tasapainoisesti rakentuneella venäjäntoilla ei voida katsoa olevan erityisiä lisääntymisongelmille altistavia anatomisia piirteitä. Rotutyypin vakiintumattomuuden vuoksi rakenteelliset puutteet ovat verrattain yleinen ongelma.

Rodussa tavataan molemmissa karvanlaaduissa liian hentoluustoisia yksilöitä. Liioitellun hento luusto altistaa koirat murtuma ja traumatyyppisille onnettomuuksille. Liioitellun pienen koon suosiminen ei ole suositeltavaa. Hyvin pienikokoisilla koirilla voi ilmetä ongelmia synnytyksissä. Koirien kokoon tulee kiinnittää huomiota pysyen kuitenkin rotumääritelmässä.

Lyhytkarvaisilla venäjäntoilla tavataan ohutta karvapeitettä ja jopa kaljuja alueita. Puutteellinen, ohut karvapeite altistaa koiran kylmyydelle/auringossa palamiselle sekä iho-ongelmille.

Liian kapea alaleuka on rodullamme suhteellisen yleinen. Liian kapea alaleuka altistaa koiran hammasongelmille, joista tyypillisimpiä ovat kulmahampaiden väärät asennot (esim. painaminen ikeniin/kitalakeen) ja liian pieni tila etuhampaille.

Rodulla esiintyy myös hammaspuutoksia ja hampaisiin/purentaan tulisi kiinnittää jatkossa suurempaa huomiota. Hampaiden kokoon tulee myös kiinnittää huomiota, sillä pieni/ahdas suu on selvästi yhteydessä moniin hammasongelmiin. Rodulla on alttiut parodontiitille ja hampaiden hoitoon tuleekin kiinnittää erityistä huomiota. Hampaiden säännöllinen harjaus sekä hammaskivenpoisto ehkäisevät parodontiitin aiheuttamaa ennenaikaista hampaiden poiston tarvetta.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Kuten kohdassa 4.3.5 mainittiin, venäjäntöiden lisääntymisessä ei ole ollut mainittavia ongelmia.

Patellaluksaatio

Venäjäntoilla esiintyy patellaluksaatiota eri asteisina. Rodulla luksaatiolle altistaa takaraajojen rakennevirheet, esim. liian suorat polvikulmaukset, länkisäärisyys ja raajojen sisään- tai uloskiertyminen. Huolestuttavaa on, että koirien omistajat eivät välttämättä käytä oireilevia koiria virallisissa polvitutkimuksissa vaan leikkauttavat polvia epävirallisten diagnoosien jälkeen, jolloin tulokset eivät näy tilastoissa. Virallinen polvitutkimustulos annetaan yli 12 kk vanhalle koiralle ja tulos on voimassa 2 vuotta alle kolmevuotiaana tutkitulla koiralla. Yli kolmevuotiaalle koiralle tehty tutkimus on voimassa pysyvästi.

Venäjäntöyt tutkitaan yleisimmin vuoden ikäisenä, mutta tutkimusta ei aina pidetä voimassa. Tulisi kuitenkin huomioida, että patellaluksaatio voi pahentua iän myötä, eikä nuorena saatu tulos ole välttämättä lopullinen. Venäjäntöytä käytetään jalostukseen suhteellisen nuorina, jolloin ongelmaksi voi muodostua se, että koiralla on jo paljon jälkeläisiä ja myöhemmässä tutkimuksessa siltä löydetäänkin pahentunut patellaluksaatio. Tämän vuoksi nuorten koirien jalostuskäyttöä tulisi rajoittaa. Patellaluksaation yleistyessä rodulle tulee harkita PEVISA-ohjelmaa polvien tutkimisen osalta.

Silmät

Venäjäntöyden silmätauti- ja silmätautien yleisimmät ovat PPM iris-iris, lasiaisen rappeuma ja distichiasis.

Rodussa on ilmennyt ensimmäiset PRA-löydökset (etenevä verkkokalvon surkastuma) vuonna 2013. Vuosina 2007-2017 PRA-löydöksiä on ollut yhteensä 3 kpl. Tilannetta tulee seurata.

Silmätautien lisääntymisen estämiseksi, tulisi jalostukseen käytettävien koirien silmät tarkastaa useamman kerran. ECVOn suositus on tutkituttaa jalostukseen käytettävät koirat vuosittain.

Sydän

Venäjäntöyden sydämiä on tutkittu virallisesti todella vähän. Vasta viime vuosina on alettu ottamaan virallisia auskultaatiotutkimuksia. Sivuaääniä on löydetty muutamia. Vaikka tutkimuksia ja diagnooseja on vähän, ovat sydänsairaudet yksi suurimmista venäjäntöyden kuolinsyistä. Rodun yksilöitä sairastuu sydänsairauksiin suhteellisen nuorena. Kuolinsyytilastoa tulkittaessa täytyy huomioida, että kuolinsyy on ilmoitettu vain murto-osalla koirista. Virallisten sydäntutkimusten puuttuessa, todellinen sydänsairauksiin kuolleiden määrä voi olla huomattavasti suurempi.

Rodulla ilmenneiden sydänongelmien vuoksi olisi hyvä vähintään kuunteluttaa sydän virallisesti ja sydänkuuntelu tulisi uusia ainakin jalostukseen käytettävillä koirilla.

JTO:n voimaantumisen jälkeen sydänkuunneltujen jalostuskoirien määrä pentueissa on ollut melko alhainen. Molemmat vanhemmat on sydänkuunneltu vain osassa pentueista: 2020 noin 17%, 2021 noin 26%, 2022 noin 29%, 2023 noin 40%. Tutkittujen prosenttiosuus on verrattaen pieni, ettei sydänterveystilasta voi tehdä varmoja johtopäätöksiä. Ensimmäisellä PEVISA-kaudella on mahdollista saada riittävästi tietoa rodun sydänsairauksista sydämen auskultaatiotutkimuksen pakollisesta teettämisestä, sekä uusimisesta 24 kk välein jalostukseen käytettävillä koirilla.

Epilepsia

Venäjäntöyillä epilepsia nousee esille kuolinsyytilastossa. Harrastajien keskuudessa ja yhdistyksen teettämissä terveys- ja luonnekyselyissä on tullut ilmi useita epilepsiatapauksia. Rodussa on vahva epäily epilepsiaa periyttävästä suvusta. Tapausten tilastointi ja määrän arviointi on hankalaa virallisten diagnoosien puuttuessa.

Hampaat

Venäjäntöyillä on usein ongelmia hampaiden kanssa. Maitohampaat eivät vaihdu itsekseen, vaan maitohampaita joudutaan poistamaan pysyvien hampaiden tieltä. Tyypillisimpiä purentaongelmia ovat kulmahampaiden väärät asennot (esim. painaminen ikeniin/kitalakeen) ja liian pieni tila etuhampaille. Rodulla esiintyy myös hammaspuutoksia. Lisäksi venäjäntöyille kertyy helposti hammaskiveä, joka poistamattomana aiheuttaa ientulehdusta ja parodontiittiä. Parodontiitti on hampaan kiinnityskudossairaus, joka hoitamattomana aiheuttaa usein hampaiden irtoamisen. Säännöllinen hampaiden harjaus ja hammaskivenpoisto onkin suun terveyden kannalta välttämätöntä.

Kivekset

Rodussa esiintyy kivesvikaa runsaasti. Periytymismallin tuntemattomuuden ja rodun kapean geenipohjan vuoksi ei voida sulkea kivesvikaisten yksilöiden lähisukulaisia pois jalostuksesta. Joskin näiden käytölle tulee olla vahvat perustelut.

4.4. ULKOMUOTO

4.4.1 Rotumääritelmä

VENÄJÄNTOY (RUSSKIY TOY)

Alkuperämaa: Venäjä

Ryhmä: 9

FCI:n numero: 352

Hyväksytty: FCI 5.12.2017

Kennelliitto 5.6.2018

KÄYTTÖTARKOITUS: Seurakoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 9 seura- ja kääpiökoirat alaryhmä 9 mannermaiset kääpiöspanielit ja venäjäntoyt.
Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Venäjän suosituimpia kääpiökoiria 1900-luvun alussa oli englanninkääpiöterrieri. Puhdasrotuisten kääpiöterriereiden kasvatusta kuitenkin loppui lähes kokonaan vuosina 1920–1950, ja koirien lukumäärä putosi huolestuttavan alhaiselle tasolle. Vasta 1950-luvun puolivälissä venäläiset koirankasvattajat alkoivat elvyttää rotua, mutta lähes kaikilta jalostukseen käytetyiltä koirilta puuttui sukutaulu, eivätkä monet olleet edes puhdasrotuisia. Näille kääpiöterriereille laadittu rotumääritelmä poikkesi merkittävästi englanninkääpiöterrierin rotumääritelmästä, ja siitä lähtien rodun kehitys Venäjällä kulki omia teitään. Lokakuun 12. päivänä 1958 syntyi urospentu, jonka molemmat vanhemmat olivat lyhytkarvaisia, joskin toisella niistä oli hieman pitempi karvapeite. Sille kasvoi korviin ja raajoihin näyttävät hapsut, ja tämä piirre päätettiin säilyttää. Tällä uroksella astutettiin narttu, jolla myös oli melko pitkä karva, ja näin syntyi venäjäntoyn pitkäkarvainen muunnos, jota alettiin kutsua pitkäkarvaiseksi moskovankääpiöterrieriksi. Moskovalaisella koirankasvattajalla Jevgenia Fominitšana Žarovalla oli merkittävä osuus tämän muunnoksen kehittämisessä. Pitkän jalostustyön tuloksena luotiin huolellisella valinnalla uusi rotu eli venäjäntoy, josta oli kaksi muunnosta: pitkäkarvainen ja lyhytkarvainen.

YLEISVAIKUTELMA: Pieni, tyylikäs, hyvin sopusuhtainen, korkearaajainen koira, jolla on kevyt luusto ja litteät lihakset. Sukupuolten väliset erot ovat vähäiset.

TÄRKEITÄ MITTASUHITEITA: Rungon pituus on yhtä suuri kuin säkäkorkeus. Eturaajan korkeus kyynärpään kohdalla on vain hieman yli puolet säkäkorkeudesta. Rintakehä ulottuu kyynärpäähän. Kuono on lyhyempi kuin kallo-osa.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Vilkas, hyvin iloinen, ei pelokas eikä aggressiivinen. Hyvin utelias, omistajaansa hyvin kiintynyt.

PÄÄ: Pieni suhteessa runkoon. Kevyt ja kuiva, ylhäältä katsottuna kiilamainen. Niskakyhmy ei ole selvästi erottuva.

Kallo: Korkea, ei liian leveä (leveys poskikaarien kohdalla ei ole kallon syvyyttä suurempi).

Otsa hieman pyöristynyt. Kallo-osa on selvästi pyöristynyt mutta ei liioiteltu.

Otsapenger: Selvästi erottuva, keskisyvä Kirsu: Pieni ja hyvin kehittynyt; avoimet sieraimet.

Väritään musta tai karvapeitteen väriin sointuva.

Kuono: Kuiva ja kirsua kohti vähitellen kapeneva. Hieman kalloa lyhyempi, 1/3– 2/5 koko pään pituudesta. Kuononselkä on suora.

Huulet: Ohuet, kuivat ja tiiviit, tummat tai karvapeitteen väriin sointuvat.

Leuat / hampaat: Leikkaava purenta; 2 tai 3 etuhammasparin tasapurenta hyväksytään muttei ole toivottu. Hampaat valkoiset ja keskikokoiset.

Posket: Litteät, vain hieman ulkonevat.

Silmät: Melko suuret, pyöreät, ilmeikkäät, kaukana toisistaan ja suoraan eteenpäin katsovat. Väriltään mahdollisimman tummat. Silmäluomet ovat tiiviit ja tummat tai karvapeitteen väriin sointuvat. Ilme on itsekäs, älykäs, utelias ja ystävällinen.

Korvat: Suuret, ohuet, korkealle kiinnittyneet ja pystyt. Pitkän tasasivuisen kolmion muotoiset, lähes pystyasentoiset. Pitkäkarvaisella muunnoksella ne voivat olla hieman leveäasentoisemmat.

KAULA: Pitkä, kuiva ja korkea-asentoinen.

RUNKO

Ylälinja: Kohtuullisesti ja vähitellen säästä hännäntyveä kohti laskeva.

Säkä: Hieman erottuva.

Selkä: Vahva ja suora.

Lanne: Lyhyt, riittävän lihaksikas ja hieman kaareva.

Lantio: Keskileveä ja riittävän pitkä, viistous vaakatasoon nähden noin 15°.

Rintakehä: Kyynärpäihin ulottuva, poikkileikkaukseltaan hieman litteä soikio.

Alalinja ja vatsa: Vatsa on kuroutunut ja vetäytyy ylös kohti kupeita muodostaen kauniisti kaartuvan linjan rintakehästä kupeisiin.

HÄNTÄ: Keskipitkä, sapelin tai sirpin muotoinen, ei tiukasti kiertyvä eikä mutkainen, keskikorkealle kiinnittynyt. Koiran liikkuesssa hännän asento ei saa olla selkälinjan alapuolella eikä litteästi selän päällä. 2–4 nikaman pituiseksi typistetty häntä hyväksytään. (Huom. Suomessa typistyskielto.)

RAAJAT

ETURAAJAT: Yleisvaikutelma: Edestä katsottuna eturaajat ovat suorat ja yhdensuuntaiset, sivusta katsottuna ne asettuvat rungon alle. Etäisyys maasta kyynärpäähän on vain hieman yli puolet säkäkorkeudesta.

Lavat: Kohtuullisen pitkät, eivät liian viistot.

Olkavarret: Suunnilleen yhtä pitkät kuin lapa. Lapaluun ja olkavarren välinen kulma on 100°-110°.

Kyynärpäät: Rungon suuntaiset.

Kyynärvarret: Pitkät ja suorat.

Ranteet: Kuivat.

Välikämmenet: Edestä katsottuna suorat, sivusta katsottuna lähes pystysuorat.

Etukäpälät: Pienet ja soikeat, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset. Varpaat ovat kaareutuneet ja tiiviisti yhdessä. Kynnet ja joustavat päkiät ovat mustat tai karvapeitteen väriin sointuvat.

TAKARAAJAT

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset, koiran seistessä hieman leveäasentoisemmat kuin eturaajat. Sivusta katsottuna asettuvat hieman rungon taakse. Polvet ja kintereet ovat kohtuullisesti kulmautuneet, kulmaukset sopusoinnussa etukulmausten kanssa.

Reidet: Kohtuullisen pitkät. Lihakset ovat kuivat ja kehittyneet.

Sääret: Suunnilleen yhtä pitkät kuin reidet.

Kintereet: Kohtuullisesti kulmautuneet.

Välijalat: Pystysuorat ja yhdensuuntaiset.

Takakäpälät: Kaareutuneet ja tiiviit, hieman etukäpäliä kapeammat, eivät sisäeivätkä ulkokierteiset. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä. Kynnet ja päkiät ovat mustat tai karvapeitteen väriin sointuvat.

LIIKKEET: Vaivattomat, yhdensuuntaiset, kevyet ja eloiset, kohtuullinen askelpituus. Ylälinja on suora ja säilyy vakaana koiran liikkuesssa, mutta hieman korkea säkä sallitaan. Liikkeessä pää on ylpeästi korkealla ja häntä riittävän korkeasentoinen.

NAHKA: Ohut ja tiiviisti rungonmyötäinen.

KARVAPEITE

Karva: Rodussa on kaksi muunnosta: lyhytkarvainen ja pitkäkarvainen.

Lyhytkarvainen: Karva on lyhyttä, pinnanmyötäistä ja kiiltävää. Ei aluskarvaa eikä karvattomia alueita.

Pitkäkarvainen: Rungon peittää kohtalaisen pitkä (3–5 cm), suora tai hieman laineikas pinnanmyötäinen karva. Päässä ja raajojen etuosassa karva on lyhyttä ja pinnanmyötäistä. Raajojen takaosassa ja hännässä on selvät hapsut. Korvissa on runsaat, pitkien karvojen muodostamat hapsut. Aikuisilla koirilla hapsujen tulisi peittää kokonaan korvan ulkoreuna ja kärki. Rungon karvapeite ei saa näyttää pörröiseltä tai sotkuiselta.

Väri: Musta, maksanruskea, sininen tai liila ja näissä kaikissa punaruskeat (tan) merkit; punainen mustin, sinisin, maksanruskein tai liilavärisin karvankärjin; punainen; kellanruskea; kermaväri. Kirsun väri sointuu karvapeitteen väriin.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 22–27 cm, ihanne 25 cm.

Paino: Urokset ja nartut korkeintaan 3 kg, ihanne 2,3 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- pelokas käyttäytyminen
- alle 22 cm tai yli 27 cm säkäkorkeus
- pitkä runko; liian köyristyvä lanne; jyrkästi laskeva lantio
- 1 tai 2 etuhampaan puuttuminen ylä- tai alaleuasta
- pitkäkarvaisella muunnoksella: puolipystyt korvat, jos syynä eivät ole raskaat, liian pitkät korvakarvat
- lyhytkarvaisella muunnoksella: pehmeät korvat
- heikko alaleuka
- terävä tai raskas kuono-osa; kovera tai kyömy kuononselkä
- sisäkierteiset kyynärpäät, ulkokierteiset käpälät
- niukat etu- ja takakulmaukset
- ylikulmautuneet polvet ja kintereet
- häntävirheet: alas kiinnittynyt, kiertyvä tai spiraalimaisesti käyrä häntä, selällä makaava häntä • vähäiset karvattomat alueet lyhytkarvaisilla koirilla
- liian pitkä, avoin tai hieman laineikas runkokarva pitkäkarvaisilla koirilla; pörröinen tai pysty karva; hännän koristekarvoituksen puuttuminen
- pienet valkoiset merkit rinnassa ja varpaissa
- liian laajat tai nokiset punaruskeat merkit

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- ylä- tai alapurenta; kaikki etuhampaat tasapurennassa; vino purenta; yhdenkin kulmahampaan puuttuminen; useamman kuin kahden etuhampaan puuttuminen kummassa tahansa leuassa
- kitalakeen tai ikeniin painuvat alakulmahampaat
- kieli koko ajan näkyvissä suun ollessa kiinni
- päälakiaukile yli 9 kk ikäisillä koirilla
- matalaraajaisuus
- liian voimakas, massiivinen rintakehä
- lyhytkarvaisella muunnoksella puolipystyt korvat
- pitkäkarvaisella muunnoksella riippuvat korvat
- lyhytkarvainen muunnos: useat karvattomat laikut (yli 25 %), hyvin pehmeä, sotkuinen, avoin runkokarva, liian pitkä karvapeite, jossa selvät hapsut raajoissa ja hännässä, trimmattu karvapeite
- pitkäkarvainen muunnos: korvahapsujen puuttuminen, kihara karvapeite tai hapsut, trimmattu runkokarva, puolipystyt korvat, joissa ei hapsuja
- kiertyvä häntä, häntämutkat
- valkoiset laikut päässä, kurkussa, välikämmenen/välijalan yläpuolella; suuret valkoiset laikut rinnassa; raidalliset (brindle) laikut; muu kuin rotumääritelmässä määriteltä väri
- säkäkorkeus yli 29 cm tai alle 18 cm
- paino yli 3 kg tai alle 1,5 kg

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Näyttelytulokset/laatuarvosanat 2014-2023:

(Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 30.3.2024)

Laatuarvosana	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Tuloksia yht. (kpl)
Tulokset	76% (1835 tulosta)	19% (451 tulosta)	3% (81 tulosta)	0% (8 tulosta)	1% (32 tulosta)	1% (14 tulosta)	2421 tulosta

Taulukosta ilmenee kyseisenä ajanjaksona saatujen laatuarvosanojen määrä ja prosenttiosuus

ajanjakson aikana suoritetuista näyttelykäynneistä yhteensä.

EVA ja HYL tulokset näyttävät näyttelyarvostelujen perusteella johtuvan suurimmaksi osaksi purentavioista ja luonteesta.

Näyttelykäynnit 2014-2023 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 18.3.2024)

Vuosi	Tulokset (kpl)
2014	344
2015	252
2016	259
2017	228
2018	304
2019	228
2020	59
2021	129
2022	285
2023	333

Taulukossa on eriteltyä vuosittaiset näyttelykäyntien lukumäärät kappaleittain. Vuoden 2014 selvästi muita suurempi käyntimäärä selittyy Helsingissä järjestetyn Maailman Voittaja-näyttelyn suurella osallistujamäärällä. Vuoden 2020 selvästi muita pienempi käyntimäärä selittyy koronapandemian aiheuttamalla näyttelyiden perumisella. Korona-pandemia vaikutti vielä vuoden 2021 näyttelyiden järjestämiseen. Muutoin näyttelykäyntien määrä on vuosittain suhteellisen tasaista.

Rodun koirien jalostustarkastukset

Venäjäntoy rodulla ei ole ollut jalostustarkastuksia.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Pieni, tyylikäs, hyvin sopusuhtainen, korkearaajainen koira, jolla on kevyt luusto ja litteät lihakset. Sukupuolten väliset erot ovat vähäiset. Rungon pituus on yhtä suuri kuin säkäkorkeus. Eturaajan korkeus kyynärpään kohdalla on vain hieman yli puolet säkäkorkeudesta. Rintakehä ulottuu kyynärpäähän. Kuono on lyhyempi kuin kallo-osa. Rodun käyttötarkoitus on seurakoira.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Ulkomuodon osalta tulee kiinnittää huomiota erityisesti runkoon, rintakehään, mittasuhteisiin ja liikkeisiin. Rodussa esiintyy puutteellista rintakehän syvyyttä ja pituutta. Rotutyypin ei ole myöskään vielä vakiintunut.

Rodussa esiintyy edelleen hyvin pieniä ja hyvin suuria yksilöitä.

Venäjäntoyn pään tulisi olla pieni suhteessa runkoon. Kevyt ja kuiva, ylhäältä katsottuna kiilamainen. Kallio on korkea, ei liian leveä (leveys poskikaarien kohdalla ei ole kallon syvyyttä suurempi). Otsa hieman pyöristynyt. Kallio-osa on selvästi pyöristynyt mutta ei liioiteltu. Otsapenger on selvästi erottuva, keskisyvä. Rodussa on hieman yleistynyt ns. ”mäyräkoirapää”, jossa esim. otsapenger on vain hieman erottuva.

Kuono-osan tulisi olla kalloa hieman lyhyempi. Rodussa ilmenee jonkin verran pitkää ja kevyttä kuono-osaa.

Rodun eturaajojen tulisi olla suorat ja yhdensuuntaiset sekä asettua sivusta katsottuna rungon alle. Kyynärpäiden tulisi olla rungon suuntaiset, ei ulospäin kääntyneet ja rintakehän tulisi yltää kyynärpäihin. Rodussa esiintyy paljon löysiä kyynärpäitä, jotka ovat helposti havaittavissa koiran liikkeessä ja seisoessa. Myös olkavarren pituudessa ja asennossa on puutteita. Ylälinjan tulisi olla kohtuullisesti ja vähitellen säästä hännäntyveä kohti laskeva. Rodussa esiintyy paljon virheellistä ylälinjaa, joka näkyy varsinkin liikkeessä koiran ns. pudotessa eteen. Tällöin koira liikkuu takakorkeana. Rodulla tavataan myös pitkää lanneosaa, joka usein pyöristyy liikkeessä. Rodun takaraajojen tulisi olla takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset, hieman eturaajoja leveämmälle asettuneet.

Rodussa esiintyy paljon liian niukkoja etu- ja takakulmauksia. Etu- ja takakulmauksien epätasapaino on myös suhteellisen yleinen ongelma. Varsinkin suoraa polvikulmauksia tavataan rodussa ja tämä voi altistaa patellaluksaatiolle. Puutteelliset kulmaukset näkyvät, sekä koiran seistessä, että liikkeissä. Venäjäntoyn liikkeiden tulisi olla vaivattomat, yhdensuuntaiset, kevyet ja eloisat sekä askelpituuden tulisi olla kohtuullinen. Liikkeessä ylälinja on suora ja säilyy vakaana, mutta hieman korkea säkä sallitaan. Liikkeessä pää on yleisesti korkealla ja häntä riittävän korkea-asentoinen. Rodussa tavataan ristiin astumista, pihtikinttuisuutta, länkisäärisyyttä ja lyhyttä töpöttävää liikettä. Karvapeitteen tulisi olla lyhytkarvaisella lyhyttä, pinnanmyötäistä ja kiiltävää. Ei aluskarvaa eikä karvattomia alueita. Pitkäkarvaisella rungon peittää kohtalaisen pitkä (3–5 cm), suora tai hieman laineikas pinnanmyötäinen karva. Päässä ja raajojen etuosassa karva on lyhyttä ja pinnanmyötäistä. Raajojen takaosassa ja hännässä on selvät hapsut. Korvissa on runsaat, pitkien karvojen muodostamat hapsut. Aikuisilla koirilla hapsujen tulisi peittää kokonaan korvan ulkoreuna ja kärki. Rungon karvapeite ei saa näyttää pörröiseltä tai sotkuiselta.

Rodussa esiintyy lyhytkarvaisilla yksilöillä liian ohutta karvapeitettä, sekä kaljuja alueita. Pitkäkarvaisilla esiintyy jonkin verran pörröisyyttä, liian lyhyttä peitinkarvaa sekä puutteellisia korvahapsuja.

Molemmilla karvanlaaduilla esiintyy virheellisesti selän päälle kiertynyttä tai selän päällä makaavaa häntää.

Ongelmien mahdollisia syitä

Jalostukseen käytettävien koirien taso on vaihteleva. Jalostusvalintoja tehdessä kasvattajat eivät ole arvioineet kriittisesti oman koiransa ulkomuotoa. Jalostukseen on käytetty hyvin erityyppisiä koiria ulkomuodon, koon, liikkeiden ja värien suhteen. Jalostukseen käytetään myös koiria, joilla ei ole näyttelytulosta lainkaan. Tällöin koirasta on hyvin hankala sanoa, kuinka hyvin se vastaa rotumääritelmää. Jalostusvalintoja tehdessä näyttelyissä käymättömälle koiralle on vaikeaa löytää

sopivaa kumppania, koska koiran ulkomuodosta ei ole laatuarviota. Laatuarvion myötä koiran ulkomuodon heikkoudet ja vahvuudet tulevat ilmi, jolloin on helpompi löytää sille sopiva kumppani, jolla ei olisi samoja puutteita.

Varsinkin uroksia käytetään paljon jo nuorena, joka johtaa siihen, että nuorella uroksella on paljon jälkeläisiä jo ennen kuin on ehditty nähdä millaista jälkeä se periyttää. Pahimmassa tapauksessa näin saadaan aikaan paljonkin jälkeläisiä, joiden ulkomuodossa saattaa olla suuriakin puutteita. Nuorta koiraa käytettäessä olisi hyvä odottaa ensimmäisen pentueen kasvamista ja kehittymistä, jotta nähdään millaisia yksilöitä jälkeläisistä kehittyy.

Näyttelytuloksia tulkittaessa on huomioitava myös, että rotu on vieläkin suhteellisen tuntematon, joten rotuun erikoistuneen tuomarin arviota koirasta on usein vaikea saada. Yksilön mahdollisimman tasaiset näyttelykäyntien tulokset useista näyttelyistä kertovat enemmän kuin yksittäisen näyttelykäynnin tulos.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Suomen Venäjänntoyt ry:n JTO:n voimassaolokausi 2020-2024

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Vuosina 2013-2022 syntyneiden, 20 eniten jalostukseen käytetyn uroksen jälkeläistilasto

#	Uros	Synt.	Pennut				Polvet				Silmät			
			Pen- tueet	Yhteen- sä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkit- tu	Sairas	Tutkit- tu %	Sairas %	Tutkit- tu	Sairas	Tutkit- tu %	Sairas %
1	C.I.B. ERMINALL ROZHDENNY POBEZHDAT*	2016	18	66	0	95	15	4	23%	27%	16	1	24%	6%
2	FI MVA ERMINALL OZORNOY GULYAKA	2020	10	38	9	3	1	0	3%	*	1	0	3%	*
3	C.I.B. FI MVEAN-BRANDON VELIKOLEPNIY*	2017	14	33	0	10	6	1	18%	17%	6	0	18%	0%
4	FI MVA BORZHOMI BOSCH IZ MARIALGRADA*	2013	7	21	0	11	6	4	29%	67%	5	0	24%	0%
5	MVA JMVA ASTRAL RIGA NIGHT	2018	6	21	0	11	7	1	33%	14%	6	1	29%	17%
6	DIANA'S CANDY LARSEN*	2018	5	21	2	1	1	1	5%	*	1	0	5%	*
7	VLAD IZ KOROLEVSTVA D'ALLBA*	2018	6	20	6	5	1	0	5%	*	1	0	5%	*
8	ZHEMCHUZHNYI BLESK IZ SOZVEZDIYA GNOMOV*	2014	6	18	0	22	3	0	17%	0%	3	1	17%	33%
9	ERMINALL MIROVOY BREND	2020	4	17	13	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
10	MVA RUSTHOLLIN OSIR*	2014	5	17	0	5	1	0	6%	*	1	0	6%	*
11	MVA STRÄTTÖBÄCKENS IGROK*	2016	6	15	0	4	3	0	20%	0%	3	1	20%	33%
12	JMVA LILAC ELF FORPOST*	2018	5	14	3	0	1	1	7%	*	0	0	0%	*
13	MVA DIANA'S CANDY LEON*	2016	4	14	0	4	3	1	21%	33%	3	1	21%	33%

14	VIVAPRIMA KISS MY HEART	2019	5	12	0	4	2	0	17%	0%	1	0	8%	*
15	C.I.B.-J VIVENDI OCTAVIAN AUGUSTUS	2021	3	12	6	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
16	YOTTALUX PURE GOLD*	2017	4	11	0	0	1	0	9%	*	1	0	9%	*
17	SHVARTS ADLER CZARSKIJ SAPPFIR*	2021	2	11	5	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
18	VIVAPRIMA PORSCHE BLACK DIAMOND	2022	5	11	11	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
19	MVA JMVA CLASSICA STILYA VYSSHIY BALL**	2013	7	10	0	44	3	0	30%	0%	3	0	30%	0%
20	SUVIKASTEEN NIKI*	2014	3	10	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*

Tarkasteltaessa vuosina 2013-2022 syntyneiden, 20 eniten jalostukseen käytetyn uroksen jälkeläistilastoa, saadaan seuraavaa näyttöä jalostustasosta:

Mikäli koiran nimen perään on merkitty * tarkoittaa se sitä, että koiralta itseltään ei löydy yhtään virallista terveystutkimustulosta tai terveystutkimustulokset ovat puutteelliset. JTO:n suositusten mukaan jalostuskoiralla tulisi olla astutushetkellä voimassaoleva silmätutkimus, patellatutkimus sekä lisäsuosituksena sydämen auskultaatiotutkimus.

**** ulkomainen uros, joka ei asu Suomessa**

Suurimmalta osalta uroksista puuttuu sydämen auskultaatiotutkimus (13 kpl).

Neljällä taulukon uroksista on polvitutkimuksissa todettu patella luksaatio, med 1/0 (3. JEAN-BRANDON VELIKOLEPNI), med 1/0 (8. ZHEMCHUZHNYI BLESK IZ SOZVEZDIYA GNOMOV), 0/med1 (10. RUSTHOLLIN OSIR), med1/med1 (18. VAPRIMA PORSCHE BLACK DIAMOND), Kolmelta koiralta puuttuu polvitulos. Muilla polvitulos on 0/0 (13 kpl).

Kolmelta urokselta puuttuu silmätutkimustulos. 14 uroksen silmät on tutkittu tuloksella: ei todettu perinnöllisiä silmänsairauksia. Vain kahdella koiralla on kertaalleen uusittu silmätutkimus.

Pääsääntöisesti virallisia terveystutkimuksia tehdään vain jalostukseen päätyville yksilöille, eikä terveystutkimuksia juurikaan uusita.

Käytetyimpien koirien taso ulkomuodollisesti on jokseenkin kirjavaa. Listalla on uroksia kansainvälisestä juniorimuotovaliosta (1) ja kansainvälisestä muotovaliosta (2) uroksiin, joilta puuttuu näyttelytulokset (5). Tuloksissa osalla uroksista on T, H, EVA ja/tai HYL. Yksittäisten urosten näyttelytilastot ovat kirjavat ja laatuarvosteluja voi olla lähes koko skaalalta. Näyttelytulokset eivät ohjaa urosten jalostuskäyttöä.

Uroksista kolme on merkitty kuolleeksi:

3. JEAN-BRANDON VELIKOLEPNI kuollut 6/2023, elinikä 6 vuotta, kuolinsyy: kasvainsairaudet, syöpä -Muu kasvainsairaus

8. ZHEMCHUZHNYI BLESK IZ SOZVEZDIYA GNOMOV kuollut 12/2018, elinikä 4 vuotta, kuolinsyy: nukkui

pois

11. STRÄTTÖBÄCKENS IGROK kuollut 4/2020, elinikä 4 vuotta 11 kuukautta, kuolinsyy: muu sairaus, jota ei ole listalla-Punkkikarkotteista seuranneet vakavat mm. neurologiset oireilut

Taulukon käytettyimpien jalostuskoirien luonteen analysoimiseksi ei ole riittävästi tietoa.

Vuosina 2013-2022 syntyneiden, 20 eniten jalostukseen käytettyä urosta ovat siittäneet yhteensä 392 jälkeläistä. Näistä 392 yksilöstä on virallisesti tutkittu polvien osalta 54 (13,7%) ja silmien osalta 51 (13%) koiraa.

Käytetyimpien urosten jälkeläistilasto osoittaa, ettei urosten jälkeläisiä juurikaan terveystutkita eikä jalostuksen tasoa voida arvioida ainakaan terveyden näkökulmasta.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

LIITE 1

Jalostuspohja

Urosten liikakäyttö ei ole vähentynyt JTO:n voimassaoloaikana. 10 eniten käytettyä urosta on vastuussa noin puolesta (53%) ajanjaksolla 2020-2023 rekisteröidyistä 384 pennuista.

Vuosien 2020-2023 eniten käytetyllä uroksella on yhteensä 18 pentuetta/66 pentua, joista 2020-2023 on rekisteröity 9 pentuetta/34 pentua. Tämä on 9% tarkasteluajalla syntyneistä pennuista. Toisessa polvessa pentueita on 26/95 pentua.

Seuraavaksi eniten käytetyllä uroksella on yhteensä 10 pentuetta/38 pentua ja tarkasteluajanjaksolla 2020-2023 on rekisteröity 9 pentuetta/34 pentua. Koira on edelleen aktiivisessa jalostuskäytössä. Vuonna 2022 uros astui puolen vuoden aikana 6 narttua.

Kolmannella sijalla oleva uros ehti tehdä yhteenä 14 pentuetta/33 pentua, joista vuosien 2020-2023 aikana rekisteröitiin 9 pentuetta/23 pentua. Koira on ilmoitettu kuolleeksi 6-vuotiaana diagnoosilla muu kasvainsairaus.

Seuraavat kaksi urosta ovat myös saavuttaneet 21 pennun rajan.

Tilastointiaikana 2020-2023 kuudenneksi sijoittuva uros on tehnyt elinaikanaan yhteensä 14 pentuetta/46 pentua, joista 5 pentuetta/19 pentua on rekisteröity vuosien 2020-2023 aikana. Uroksen terveystulokset ovat helmikuulta 2014.

Käyttäytyminen ja luonne:

Jalostukseen käytettävien koirien käyttäytymisen ja luonteen arviointi perustuu kasvattajien ja omistajien arvioon. Luonteeltaan erityyppisiä venäjäntoita on paljon ja kasvattajat painottavat jalostustyössään erilaisia ominaisuuksia. Yleisellä tasolla ja jokseenkin luotettavasti luonteen kehitystä voi arvioida näyttelyarvosteluiden, luonnetestien ja terveys- ja luonnekyselyn vastauksien perusteella.

Vuosien 2020-2023 aikana 22 koiraa on saanut näyttelystä tuloksen HYL tai EVA. Kirjallisissa arvosteluissa on muun muassa seuraavia kirjauksia:

- aivan liian pelokas käytös
- tarvitsee lisää kokemusta/sosiaalistamista/harjoitusta
- koira murisee tuomarille pöydällä
- koira yrittää purra pöydällä
- arastelee ympäristöä
- väistää/ei halua tulla kosketuksi pöydällä

Yksittäisten koirien näyttelytilastot voivat olla kirjavat ja yhdellä koiralla voi laatuarvosteluja voi olla lähes koko skaalalta. Kirjallisissa arvosteluissa laatuarvosanaan on usein vaikuttanut koiran ulkomuodon lisäksi myös sen luonne. Osaa koirista, joilla on huomioita epäsuotuisaan käyttäytymiseen ja luonteeseen liittyen, on käytetty jalostukseen.

Venäjäntoyn iloisesta ja reippaasta luonteesta on kuitenkin usein maininta kirjallisissa arvosteluissa.

Luonnetestejä on tehty viime vuosien aikana 3 kappaletta eikä tulosten vähäisen määrän takia voida juurikaan tehdä johtopäätöksiä. Luonnetestien pisteytys on alimmillaan ollut -37 ja korkeimmillaan 172.

Terveys- ja luonnekyselyyn (2022-2024) vastanneista 58,7% koki koiran luonteen olevan erinomainen, 33,3% hyvä ja 7,9% kohtuullinen. Vastaajien koiria kuvattiin luonteeltaan pääasiassa sosiaalisiksi, leikkisiksi ja ystävällisiksi.

Käyttöominaisuudet

Rotu on seurakoira, joten käyttöominaisuuksia ei varsinaisesti seurata. Agilitya ja/tai rally-tokoa harrastaa muutama venäjäntoy. Myös muihin lajeihin osallistuu satunnaisia yksilöitä. Rodussa on 2 Suomen Agilityvaliota ja 1 Suomen Hyppyvalio. Muutamia yksilöitä toimii työtehtävissä muun muassa diabeetikon tukikoirana ja lukukoirana.

Terveys ja lisääntyminen

Eniten käytetyillä uroksilla on pääosin polvet ja silmät tarkistettu, sydänkuuntelu puuttuu kuitenkin usealta (mm. eniten käytetyltä urokselta). Myös näille uroksille käytetyillä nartuilla on pääosin polvet ja silmät tarkistettu, sydänkuuntelu puuttuu usealta. Terveystutkimuksia ei ole juurikaan uusittu. Vuosittain on kuitenkin myös pentueita, joissa kummallakaan vanhemmalla ei ole tehtynä yhtään virallista terveystutkimusta, ainoastaan uroksen kivistodistus, joka on rekisteröinnin ehtona. Kasvattajat antavat omia koiriaan jalostukseen kumppanille, jolla ei ole tehtynä kaikki suositeltuja virallisia terveystutkimuksia, vaikka omassa kasvatuksessaan olisivat tarkempia terveystuloksista.

Vuosien 2020-2023 aikana pentueissa molempien vanhempien polviet on tutkittu keskimäärin 68% pentueista. Tutkittujen vanhempien tuloksista noin 16% ovat olleet suosituksen (0/0) vastaisia.

Samalla ajanjaksolla 2020-2023 pentueiden vanhemmista molemmat on tutkittu silmien osalta noin 77% pentueista. Osassa pentueista vain toisella vanhemmalla on voimassaoleva silmätutkimustulos.

Vaikka jalostuskoirat ovat usein tutkittu polvien ja silmien osalta, on jälkeläisnäyttö terveyden osalta erittäin vajavaista ja jalostusvalintojen vaikutusta rodun polvi- ja silmäterveyteen on vaikea arvioida.

Sydänkuunteluissa on tapahtunut kehitystä JTO:n aikana. Ennen sydänkuunteluita tehtiin vain muutamia vuodessa, viime vuosina määrät ovat nousseet. Kuitenkin määrät ovat vielä pieniä, 2021 25 kpl, 2022 29 kpl, 2023 40 kpl. Pentueita tutkiessa voidaan huomata, että sydänkuunnellut vanhemmat löytyy vain alle kolmasosassa pentueista. Vuoden 2023 aikana sydänkuuntelujen määrä pentueiden vanhemmissa on ilahduttavasti noussut 40 prosenttiin. Sydänterveyden kohdalla jälkeläisnäyttöä on huonommin saatavilla kuin polvien ja silmien osalta. Sydänkuuntelun piiriin päätyy pääsääntöisesti vain jalostuskäyttöön suunniteltuja yksilöitä.

Syringomyelian ja Chiari-tyyppisen epämuodostuman osalta virallisesti tutkittuja koiria on vuoden 2022 jälkeen 13 kpl, joista kaikilla on vähintään CM1-lausunto, seitsemällä myös syringomyelia (SM1-SM2). Koirat ovat useasta eri suvusta ja osalla on myös jälkeläisiä.

Jälkeläistilastoa seurattaessa huomaa, että kasvattajat myyvät erityisesti urokset suoraan kotikoiriksi ja ne kastroidaan nuorina tai niitä ei käytetä jalostukseen eikä niiden terveyttä juurikaan tutkita. Kasvattajat tuntuvat klikkiytyvän ryhmiksi, joissa omia uroksia tarjotaan toisen nartuille, jolloin uroksille tulee hyvin paljon jälkeläisiä jo todella nuorena. Yhden uroksen käyttäminen kaikille omille nartuille lisää sukulaistumista kasvattajien omissa linjoissa.

On mahdotonta sanoa varmaksi miksi ns. kotikoiria ei saada juurikaan jalostuksen piiriin. Jalostussuosittelun täyttäminen on kasvattajan vastuulla ja mikäli suosituksia haluaa kasvatustyössään noudattaa, voi olla helpompaa ja toki myös edullisempaa käyttää jalostukseen urosta, jolta tarvittavat näyttely- ja terveystulokset löytyvät jo valmiiksi. Kotikoiran omistajan kynnys osallistua näyttelyyn voi olla korkea ja vaikka koira olisi muuten sopiva jalostukseen, näyttelytuloksen puuttuminen voi aiheuttaa jalostukseen käyttämättä jättämisen tai tarjoamisen.

Kasvattajat pyrkivät kannustamaan pennunostajia terveys- ja näyttelytuloksen hankkimiseen, mutta koiran kauppakirjaan ei voi lain puitteissa asettaa ehtoja edellä mainittujen tulosten hankkimiseen.

Koronapandemia teki ulkomaisten koirien jalostuskäytöstä melko hankalaa vuosina 2020-2021, mutta pandemian helpottaessakaan ulkomaisen jalostusmateriaalin hyödyntäminen ei ole palannut normaaleihin määriin, kuin tuontikoirien muodossa. Edellisen kerran ulkomaista urosta on käytetty jalostukseen vuonna 2020. Samana vuonna jalostukseen käytettiin yhteensä kolmea ulkomaista koiraa (urosta).

Yhdistys on tuonut runsaasti esiin terveystutkimusten hyötyjä ja tarpeellisuutta, mutta tutkimuksia tehdään edelleen hyvin vähän virallisina. Kerho on alkanut vuonna 2023 tukea taloudellisesti jäsenien teettämiä terveystutkimuksia, mutta toistaiseksi tukea on haettu vain muutaman koiran tutkimuksille.

Ulkomuoto

Rotukerho on toimittanut rotukohtaisen ohjeen (RKO) Suomen Kennelliitolle. Täytettyjä RKO-lomakkeita ei ole saapunut rotukerholle.

Venäjäntoyn RKO:

molemmat karvanlaadut:

1. Takaosa: heiveröinen ja rakenteeltaan epäterve; lyhyestä ja/tai jyrkästi laskevasta lantiosta johtuva takajalkojen virheasento
2. Voimakkaasti selän päälle painuva tai spiraalimainen häntä

lyhytkarvainen muunnos:

1. Alopecia: karvattomat kohdat erityisesti ohimoilla ja kaulalla

Rotukerho on tarjonnut jäsenistölle luentoja rotumääritelmän tulkitsemisesta ja terveestä, rotutyypillisestä rakenteesta. Luentojen hyödyistä on vaikea tehdä arvioita, sillä jalostukseen käytettävien koirien ulkomuoto ja rakenteet eivät ole tasalaatuisia.

Näyttelyarvostelujen perusteella näyttelyssä menestyvät venäjäntoyn ovat pääsääntöisesti näyttävästi esiintyviä kokonaisuuksia, joilla on rodulle tyypillinen erinomainen koko ja mittasuhteet sekä ilmeikäs pää. Ne liikkuvat kauniilla, maatavoittavalla askeleella, tasapainoisesti ja yhdensuuntaisesti. Koirat saavat mainintoja hyvästä ylälinjasta ja oikeasta hännänkiinnityksestä sekä oikeasta raajakorkeudesta. Turkin kunnolla on usein vaikutusta laatuarvosanaan.

Näyttelyarvosteluissa on kuitenkin seuraavia huomioita:

- liian pyöreä tai tyhjä rintakehä
- nokiset tan-merkit
- raskasluustoisuus
- taittokorvat/matalalle kiinnittynyt korvat
- pysty olkavarsi
- niukat etu- ja/tai takakulmaukset
- takaliike jää kropan alle
- alhainen hännäkiinnitys
- astuu edestä tai takaa ristiin

Arvosteluissa on jonkin verran huomioita myös puutteellisista etuhampaista, kulmahampaista ja välihampaista. Osaa näistä koirista on käytetty jalostukseen.

Vaikka vuosina 2020-2023 noin 75% näyttelyiden laatuarvosteluista ovat olleet erinomaisia ja noin 19% erittäin hyviä, yksittäisten koirien näyttelytilastot ovat kirjavat ja yhdellä koiralla voi laatuarvosteluja voi olla lähes koko skaalalta. Tuomarista riippuen koiran ulkomuodon arvostelu ei ole yhtenäistä eikä tiettyjä virheitä painoteta kaikissa kirjauksissa.

Näyttelyarvosteluiden perusteella ei voi sanoa, että ulkomuoto olisi saatu enemmän yhtenäisemmäksi JTO:n aikana, sillä hajontaa laatuarvosteluissa on paljon ja ulkomuodon vaikutus yhdessä luonteen kanssa vaikuttaa laatuarvosteluun.

Yhdistyksen teettämän terveys- ja luonnekyselyn (2022-2024) perusteella 89% vastaajista ilmoitti koiralla olevan normaali (leikkaava) purenta. 3,6% sanoi koiralla olevan alapurenta tai epätasainen purenta, 1,8% sanoi koiralla olevan joko tasapurenta tai yläpurenta. Lähestulkoon kaikilla oli 6 yläetuhammasta ja 6 aläetuhammasta. 80,8% kertoi ettei koiralla ole synnynnäisiä hammaspuutoksia.

Puutteellisen tiedon vuoksi on mahdotonta sanoa onko jalostukseen käytetty yhdistelmiä, joissa parituskumppanella ei ole samoja rakenteellisia tai hammasongelmia.

Tavoite	Toimenpide	Tulos
<u>Jalostuspohja:</u> - rodun monimuotoisuuden lisääminen - vähentää yksittäisten urosten liiallista käyttöä	- jalostussuositus maksimijälkeläismäärästä: yksittäisellä koiralla max 5% neljän edeltävän vuoden rekisteröinneistä	- Urosten liikakäyttö ei ole vähentynyt JTO:n voimassaoloaikana. 10 eniten käytettyä urosta on vastuussa noin puolesta (53%) ajanjaksolla 2020-2023 rekisteröidyistä 384 pennuista - 5 käytetyintä urosta on saavuttanut/ylittänyt 21 pennun rajan vuosina 2020-2023

<u>Käyttäytyminen ja luonne:</u> - pyritään säilyttämään rotumääritelmän mukainen luonne - arkuuden vähentäminen	- jalostussuositus: arkoja, vihaisia tai voimakkaasti eroahdistuneita koiria ei saa käyttää jalostukseen	- Jalostuskoirien käytöksen ja luonteen arviointi perustuu pääosin kasvattajan ja omistajan sanaan - Sanallisten näyttelyarvosteluiden mukaan rodulla on pääsääntöisesti hyvä, avoin luonne ja ystävällinen käytös - Muutamilla koirilla on mainittu luonteeseen liittyviä ongelmia kuten aggressiivisuus ja arkuus. Osaa näistä koirista on käytetty jalostukseen - Vuosien 2020-2023 aikana 22 koiraa on saanut näyttelystä tuloksen HYL tai EVA.
<u>Käyttöominaisuudet:</u> - rotu säilyy monipuolisena harrastuskoirana	- ei suunniteltuja toimenpiteitä JTO-kaudella 2020-2024	- Rotu on seurakoira, joten käyttöominaisuuksia ei varsinaisesti seurata. Kuitenkin agiliteettiä ja/tai rally-tokoa harrastaa muutama venäjänntoy. Myös muissa harrastuksissa satunnaisia yksilöitä. - Muutamia yksilöitä toimii työtehtävissä muun muassa diabeetikon tukikoirana ja lukukoirana.
<u>Terveys ja lisääntyminen:</u> -ns. kotikoirien terveystutkimusmäärien lisääntyminen - jalostussuosituksia huomioidaan jalostusyhdistelmissä	- jalostussuosituksia terveyden suhteen: vanhemmilla si, po ja sydäntutkimukset ennen astutusta ja käytetään vain terveitä koiria, epilepsiaa, syringomyeliaa, allergiaa tai atopiaa sairastavaa ei saa käyttää, eikä karvattomuudesta kärsivää	- Eniten käytetyillä uroksilla on pääosin polvet ja silmät tarkistettu, sydänkuuntelu puuttuu usealta. Myös näille uroksille käytetyillä nartuilla on pääosin polvet ja silmät tarkistettu, sydänkuuntelu puuttuu usealta - Vuosittain on kuitenkin myös pentueita, joissa kummallakaan vanhemmalla ei ole tehtynä yhtään virallista terveystutkimusta - Terveystutkimuksia ei juurikaan uusita - Sydänkuunteluita on teetetty kasvavassa määrin - Koirien jälkeläisiä ei juurikaan terveystutkita

Ulkomuoto: - ulkomuoto tulisi saada yhtenäisemmäksi - rakenteen parantaminen - koon rotumääritelmän mukaisuus - ns. kotikoirien osallistuminen näyttelyihin	- ulkomuototuomareiden koulutus - jalostussuositus: yhdistelmän molemmilla koirilla ei saa olla samanlaisia rakenteellisia virheitä, sekä purentaongelmien ja hampaiden koon huomioimen jalostuksessa	- Näyttelyarvostelujen perusteella menestyvät venäjänkoityt ovat pääsääntöisesti rodunomaisia, poikkeuksia kuitenkin on - Näyttelyarvosteluissa on jonkin verran mainintoja puutteellisista hammasmääristä - Näyttelyarvosteluiden perusteella ei voi sanoa, että ulkomuoto olisi saatu enemmän yhtenäisemmäksi JTO:n aikana, sillä hajontaa laatuarvosteluissa on paljon ja ulkomuodon vaikutus yhdessä luonteen kanssa vaikuttaa laatuarvosteluun.
--	--	--

Vuosien 2020-2024 JTO:n jalostussuosituksen noudattaminen:

JTO:n voimaantulon jälkeen vuonna 2020 yli 80% pentueista olisi jäänyt tekemättä, mikäli jalostussuosituksia olisi noudatettu. Pentueet olivat suositusten vastaisia terveystutkimustulosten puutteellisuuden tai puuttumisen, jalostukseen käytettävien koirien liian nuoren iän, jälkeläismäärän ylittämisen tai puuttuvan näyttelytuloksen vuoksi. Vuosina 2021-2023 sama arvo oli noin 70-75%. Suurin osa pentueista oli jalostussuosituksen vastaisia puuttuvien tulosten vuoksi eikä niinkään siksi, että koirat olisi tutkittu suositusten vastaisin terveystuloksin.

Virallisia terveystutkimustuloksia tarkastellessa jalostussuosituksen noudattamisen näkökulmasta, puutteellisten tulosten jälkeen seuraavaksi merkittävin syy jalostussuosituksien vastaisuudelle vuosina 2020-2023 on suositusten vastainen polvitulos (muu kuin 0/0). Ajanjaksolla hankitusta 147 patella lukuksi lausunnosta 29 tulosta oli muu kuin 0/0. Jalostukseen on käytetty useita 1-asteen lukuksi lausunnan omaavia koiria ja satunnaisia 2-asteen lukuksi lausunnan omaavia koiria.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 JALOSTUKSEN TAVOITTEET

Jalostuspohja

Tavoitteena on lisätä rodun monimuotoisuutta. Jalostukseen pyritään käyttämään suurempaa osaa venäjänkoitykannasta. Muistaen kuitenkin, että jalostusyksilöiden valinnassa tulee huomioida koiran kokonaisuus, terveys, luonne ja ulkomuoto yhdessä. Mikäli em. ominaisuuksissa ilmenee puutteita, tällaisen yksilön käyttöä jalostuksessa tulee harkita huolellisesti. Tavoitteena on vähentää yksittäisten urosten liiallista käyttöä.

Käyttäytyminen ja luonne

Pyritään säilyttämään rotumääritelmän mukainen luonne: eloisa, utelias ja temperamenttinen koira, joka ei saa olla aggressiivinen eikä arka. Pyritään säilyttämään rodun seurakoiramainen luonne. Tavoitteena on pyrkiä vähentämään koirien arkuutta kiinnittämällä huomiota jalostukseen käytettävien koirien luonteesiin.

Käyttöominaisuudet

Rotu ei ole varsinaisesti käyttörotu. Tavoitteena on rodun säilyminen monipuolisena harrastuskoirana.

Terveys ja lisääntyminen

Virallisten terveystutkimusten tärkeyttä tulee korostaa. Kasvattajien on mahdotonta tietää mikä on heidän kasvatustyön suunta ja tulos, jos he eivät tutkituta koiriaan ja niiden jälkeläisiä virallisesti. Tavoitteena on myös saada ns. kotikoirien omistajat teettämään viralliset terveystutkimukset koirilleen. Kasvattajien tulisi huomioida yhdistyksen antamat jalostussuosituksot jalostusvalintoja tehdessään.

Ulkomuoto

Tavoitteena on saada ulkomuoto yhtenäisemmäksi ja vastaamaan paremmin rotumääritelmää. Rodun rakennetta tulisi pyrkiä parantamaan, kuitenkin rodun erityispiirteet säilyttäen. Rodun kokoon tulisi kiinnittää huomiota ja pyrkiä pitämään koko rotumääritelmän mukaisena, vaikka rotuyhdistyksen teettämässä terveys- ja luonnekyselyssä suurin osa vastanneiden koirista säkäkorkeudeltaan ja painoltaan rotumääritelmän rajoihin asettuivatkin. Huomattavaa on, että reilu 20 % vastanneiden koirista asettui painon mukaan vain 1-2 kg välille. Tämä on syytä huomioida jalostuksessa. Ulkomuodollisesti erinomainen, mutta luonneominaisuuksiltaan ja terveydeltään puutteellinen koira on rodun jalostusta ajatellen arvoton yksilö. Tavoitteena on saada ns. kotikoirien omistajat viemään koiransa näyttelyihin, jolloin koiran ulkomuodosta saataisiin laatuarvostelu. Rotuyhdistys voi myös järjestää jalostustarkastuksia koirille, joita käytetä näyttelyissä. Tämän myötä myös ns. kotikoirien jalostuskäyttöä saataisiin lisättyä.

6.2 SUOSITUKSET JALOSTUSKOIRILLE JA YHDISTELMILLE

Kasvattajan tulee kasvatustyössään noudattaa niitä ohjeita, sääntöjä ja suosituksia, jotka Suomen Kennelliitto on antanut.

Suomen Venäjänntoyt ry:n jalostussuosituksot:

- Vanhempien tulisi olla astutushetkellä 18 kuukautta täyttäneitä
- Ensimmäistä kertaa jalostukseen käytettävän nartun tulisi olla enintään 4-vuotias
- Jalostukseen käytettävän nartun tulisi olla vähintään 2 kg:n painoinen
- Vanhemmilla tulisi olla normaali leikkaava purenta
- Vanhempien tulisi olla kaikin puolin terveitä, eivätkä ne saa tiedettävästi kantaa perinnöllisiä sairauksia
- Vanhemmat eivät saa olla aggressiivisia, arkoja tai voimakkaasti eroahdistuneita
- Monimuotoisuutta ylläpitävän jälkeläismäärän 23 pentua ei tulisi ylittyä (5% neljän edellisen vuoden rekisteröinneistä)
- Vanhemmilla tulee olla voimassa oleva, virallinen silmä- ja polvitarkastustulos, sekä sydämen auskultaatiokuuntelutulos ennen astutusta (virallisen polvilausunnon alaikäraja on 12 kk)
- Polvien tulisi olla terveet (0/0)
- Silmien tulisi olla terveet
- Mikäli koiralta löytyy sydämen sivuääni, tulisi koiralle teettää sydämen ultraäänitutkimus. Jalostukseen käytettävällä koiralla ultraäänituloksen tulisi olla A. Jos tutkimuksessa havaitaan muu kuin fysiologinen sivuääni, ei kyseistä koiraa tulisi käyttää jalostukseen
- Kahta fysiologinen sivuääni -diagnoosin saanutta koiraa ei tule yhdistää
- Syringomyeliaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen ja syringomyelia diagnoosin (SM1, SM2) saaneen koiran lähisukulaisten käyttöä tulisi välttää tai ainakin jalostukseen suunnitellut yksilöt tulisi magneettikuvata ennen jalostuskäyttöä
- CM2-diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen
- Koiraa, jolla on todettu oireeton Chiari-tyyppinen epämuodostuma CM1 voi perustellusti

käyttää jalostukseen, jolloin pentueen molempien vanhempien tulee olla magneettikuvattuja sekä Chiari-tyyppisen epämuodostuman ja syringomyelian osalta oireettomia

- Jalostukseen ei saa käyttää koiraa, jolla on epilepsia tai muita neurologisia oireita

Lisäsuositukset ja tarkennukset jalostukseen käytettäville koirille:

- Jalostukseen ei saa käyttää koiraa, joka kärsii allergiasta tai atopiasta tai karvattomuudesta. Lisäksi tulee huomioida, että syntyvien pentujen genotyyppi sinidiluutio-alleelin suhteen ei aiheuttaisi koirille terveysongelmia tai vikoja
- Legg-Perthes-diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen
- Synnynnäisen rakenteellisen vian tai heikkouden takia kirurgisesti korjattuja koiria ei saa käyttää jalostukseen. Tällaisia vikoja ovat mm. polvilumpioluksaatio ja epänormaali purenta
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden purennassa ja hampaissa tulisi huomioida, että hampaat ovat riittävän suuret, purenta on leikkaava, kulmahampaat ovat oikein asettuneet (eivät saa painaa ikeneen) eikä koiralla saa olla ylä- tai alapurentaa. Yksilöt, joilla on hammaspuutoksia, tulisi yhdistää vain täyden hampaiston omaavan yksilön kanssa
- Jalostusyksilöiden valinnassa tulisi kiinnittää huomiota siihen, ettei molemmilla yksilöillä ole samanlaisia rakenteellisia virheitä
- Ulkomaisen koiran jalostuskäytössä tulisi noudattaa samoja suosituksia ja tuontikoirat tulisi tutkia myös Suomessa, jotta tulokset olisivat vertailukelpoisia
- Uroksen jalostuskäyttöä tulisi porrastaa koko sen eliniälle. Alle neljän vuoden iässä jälkeläisiä tulisi olla enintään puolet (50%) suositellusta enimmäisjälkeläismäärästä
- Sairauksien osalta tulisi ohjenuorana pitää, ettei sellaisia yhdistelmiä uusita, joista on tullut sairaita yksilöitä. Lisäksi tulee välttää todettuihin/epäiltyihin kantajiin linjaamista
- Vanhemmilla tulisi olla näyttelytuloksena vähintään EH (erittäin hyvä). Myös rodun omasta Open Showsta tai jalostustarkastuksesta saatu tulos hyväksytään

6.3 ROTUJÄRJESTÖN TOIMENPITEET

Suomen Kääpiökoirat ry on Suomen Kennelliiton virallisen kennelorganisaation piirissä toimiva rotujärjestö. Suomen Venäjänkoirat ry on Suomen Kääpiökoirat ry:n (SKKY) alainen rotukerho. SKKY huolehtii edustamiensa rotujen edunvalvonnasta Suomen Kennelliitossa. SKKY hyväksyy ja vahvistaa Suomen Kennelliitolle jalostusentavoiteohjelman.

Rotuyhdistys tekee kuitenkin pääosan rodun jalostuksenohjauksesta, laatii jalostuksen tavoiteohjelman sekä vastaa tavoitteiden toteutumisesta.

Rotukerhon toimenpiteet JTO-kaudella 2025-2029

Jalostuspohja

Rotukerhon verkkosivuilla on jalostustoimikunnan ylläpitämä uroslista: <https://www.russiantoy.fi/jalostus/uroslista/>

Seuraavan JTO-kauden aikana pyritään järjestämään vuosittain tai lähes vuosittain poikapäivät, joilla opastetaan ja kannustetaan tavallisia kotikoirien omistajia saattamaan uroksiaan jalostuksen ja terveystutkimusten piiriin.

Käyttäytyminen ja luonne ja käyttöominaisuudet

Käyttäytymisen jalostustarkastus erikseen tai yhdessä ulkomuodon jalostustarkastuksen kanssa. Rotu on seurakoiria, mutta rodun monipuolisuutta harrastuskoirana pyritään ylläpitämään harrastuspäivillä sekä julkaisemalla harrastustuloksia ja lajiesittelyjä yhdistyksen verkkosivuilla ja Facebookissa. <https://www.russiantoy.fi/toiminta/harrastustulokset/> Kerrotaan rodun laajoista käyttöominaisuuksista eri lajien parissa sekä sen soveltuvuudesta harrastuksiin ja työtehtäviin.

Terveys ja lisääntyminen

Rotukerho tukee taloudellisesti jäsenten koirien terveystutkimuksien teettämistä ja on laatinut verkkosivuille ohjeet ennakkolähetteen tekemisestä, jotta rodun terveystilanteen kartoittaminen helpottuu ja kasvattajien on mahdollista löytää uutta jalostusmateriaalia ns. kotikoirista. <https://www.russiantoy.fi/terveys/ohjeet/>

Tulevaisuudessa joukkotarkastusten järjestäminen

Jalostustoimikunta julkaisee aktiivisesti artikkeleita terveydestä ja antaa kasvattajille ohjeita jalostussuositusten noudattamisessa

Jalostustoimikunta ylläpitää rotukerhon verkkosivuilla olevaa VISA-listaa (vikojen ja sairauksien lista) <https://www.russiantoy.fi/terveys/vikojen-ja-sairauksien-lista-visa/>

Ulkomuoto

Rotukerho pyrkii järjestämään jalostustarkastuksen. Rodun omassa Open Show'ssa voidaan järjestää koirien mittaaminen ja punnitseminen rodun koon kehityksen arviointia varten.

Poikapäivien yhteydessä järjestetään näyttelytututusta, jotta kynnys hakea virallinen tai Open Show'sta epävirallinen näyttelytulos laskee.

Ulkomuodon jalostustarkastus erikseen tai yhdessä käyttäytymisen jalostustarkastuksen kanssa.

Uroslistalla oleville koirille tulee jatkossakin ilmoittaa uroksen koko (selän pituus, korkeus ja paino).

6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ VARAUTUMINEN ONGELMIIN

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Uhat

- jakautuminen eri linjoihin: näyttely- ja ns. kotikoiriin
- tuontikoirien käyttö geenipohjaa laajentamattomasti
- kannan geenipohjan pieneneminen entisestään
- pentueiden korkeat sukusiitosprosentit
- terveystutkimustulosten huomiotta jättäminen
- patellaluksaation lisääntyminen
- sydänongelmien lisääntyminen
- silmäsaureksien lisääntyminen
- syringomyelien sekä Chiari-tyyppisen epämuodostuman lisääntyminen
- Kennelliiton jalostustietojärjestelmän ulkopuolelle jäävät tilastoimattomat sairaudet esim.

epilepsia, Legg-Perthes

- luonneongelmat (arkuus, pelkoaggressiivisuus)
- kasvattajien erilaiset tulkinnat rotumääritelmän mukaisesta luonteesta (esim. vilkkaus vrt. ylikierroksilla käyminen)
- uudessa rotumääritelmässä koon pieneneminen (synnytysvaikeudet, tapaturmat)
- uudessa rotumääritelmässä sallittujen värien mukanaan tuomat ongelmat (diluutiovärit)

Ongelmat

- kasvattajat eivät ole sitoutuneet rotuyhdistyksen jalostustavoitteisiin
- rodun lisääntynyt suosio ja siitä johtuva kasvatuksen lisääntyminen väärin perustein
- kasvattajat joiden tavoitteena on vastata pentujen kysyntään, ilman rodun kehittämiseen/parantamiseen liittyviä tavoitteita
- rodun kasvattajilla/harrastajilla heikko rodun sukutuntemus
- eri sukulinjojen vähäisyys
- kotimaista jalostusmateriaalia suhteellisen vähän
- kasvattajat eivät hyödynnä tuontikoiria lukuunottamatta ulkomaista populaatiota jalostuksessa
- terveystietojen saanti ulkomailta hankalaa tai tutkimuksia ei ole tehty lainkaan
- "epäterveet" jalostusvalinnat (terveys, rakenne, luonne, samat puutteet molemmilla vanhemmilla)
- ulkomuototuomarit sallivat jopa selkeitä rakenne- ja purentavirheitä
- tyyppierot
- tapaturma-alttius (pieni koko/hento luusto altistaa tapaturmille)
- jälkeläisnäyttöjen puutteellisuus (pentujen vähäiset terveys- ja näyttelytulokset)
- yhdistyksen resurssit (pieni jäsen- ja toimihenkilö määrä)
- rekisteröimättömien koirien myynnin lisääntyminen ja pimeät tuontikoirat

Mahdollisuudet

- PEVISA-ohjelmaan liittyminen
- JTO:n tuoma lisätieto ja apu kasvatukseen ja jalostukseen
- kasvattajilta harkintaa jalostusyksilöiden valintaan (vrt. uuden rotumääritelmän muutokset)
- jäsenistön lisääntynyt mielenkiinto rotua ja rodun kehittämistä kohtaan
- yhteistyö muiden maiden venäjäntoy-yhdistysten kanssa
- kasvattajien ja harrastajien yhteistyön lisääminen sekä kehittäminen
- kasvattajien asiantuntemuksen lisääminen
- harkintaa tuontikoirien hankkimiseen
- kasvatustyössä myös muiden kuin omien urosten jalostuskäyttö
- geenitestien kehittyminen jalostuksen apuvälineiksi (rodun omat geeni- ja DNA-testit)
- ns. kotikoirien omistajien aktivoiminen koiriensa terveystutkimusten teettämiseen/näyttelyissä käyttämiseen
- ns. kotikoirien löytäminen jalostuskäyttöön
- rotuyhdistyksen järjestämät viralliset jalostustarkastukset

Varautuminen uhkiin ja ratkaisuja ongelmiin

Kasvattajien tietotaidon lisääntyminen ja kiinnostus rodun kehittämisestä ja jalostuksesta, pelkän määrän lisäämisen sijaan. Pyritään löytämään ns. kotikoirien joukosta lisää jalostusmateriaalia. Avoimuus kasvattajien välillä myös vaikeissa asioissa. Pyritään saamaan lisää kasvattajia yhdistystoimintaan.

6.5 TOIMINTASUUNNITELMA JA TAVOITEOHJELMAN SEURANTA

Joka vuosi 2025-2029

- Jalostus- ja terveysaiheisia luentoja ja tapahtumia
- PEVISA:n ja JTO:n vaikutusten seuraaminen Jalostustietokannasta ja tulosten tallentaminen sekä jakaminen jäsenistölle
- Kasvattaja-Cafet
- Poikapäivät
- Koiranomistajien aktivointi terveyden tutkimiseen
- Terveystarkastusten tukeminen
- Joukkotarkastukset
- Uroslistan ylläpito
- VISA-listan ylläpito

Vuosi 2025

- Kasvattajien opastaminen voimaan astuneen PEVISA:n suhteen

Vuosi 2026

- Käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastuksien suunnittelu (profiilit)

Vuosi 2027

- Käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastukset

Vuosi 2028

- Käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastukset
- Terveys- ja luonnekyselyn päivittäminen ja julkaiseminen
- PEVISA:n ja JTO:n uusimisen valmistelu

Vuosi 2029

- Käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastukset
- Terveys- ja luonnekyselyn analysointi
- PEVISA:n ja JTO:n uusiminen

JTO:n ja PEVISA:n vaikutuksen seuraaminen

Jalostustoimikunta seuraa vuosittain rodun terveystutkimusten tuloksia ja terveystutkittujen koirien määrää sekä kerää edellämäinuituista dataa talteen. Tuloksia julkaistaan TOITSU-lehdessä ja nettisivuilla.

PEVISA:n vaikutusta seurataan vuosittain ja se esitetään myös vuosikokouksessa osana toimintakertomusta. Kerätty materiaali julkaistaan TOITSU-lehdessä ja nettisivuilla. JTO ja PEVISA ovat luettavissa kokonaisuudessaan Suomen Venäjäntoyt ry:n nettisivuilla.

Jalostustoimikunta ylläpitää ja kerää vuosittain seuraavia tilastoja:

- silmätarkastustulokset
- polvitarkastustulokset
- muut terveystarkastustulokset
- terveys- ja luonnekyselytilastot
- urosten jälkeläistilasto
- kasvattajien pentue-/pentumäärät
- näyttelykäynti ja -tulostilastot

Jalostustoimikunta seuraa koirien rodunomaisuutta sekä tilastotietojen kehitystä ja puuttuu tarvittaessa jalostukseen, mikäli jalostussuosituksista poiketaan merkittävästi tai jos tilastoissa ilmenee merkittäviä muutoksia huonompaan suuntaan. Jalostustoimikunta pyrkii seuraamaan JTO:n vaikutusta kasvattajien jalostusvalintoihin.

JTO päivitetään viimeistään voimassaolon päättyessä.

7. LÄHTEET

- Irina Poletaeva: rodun historiaosuuden tarkastus
- Suomen Kennelliitto, perinnöllinen monimuotoisuus ja jalostuspohja, MMT Katariina Mäki <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>
- Suomen Kennelliitto, sukusiitos, MMT Katariina Mäki <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>
- Suomen Kennelliitto, tehollinen populaatio, MMT Katariina Mäki <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/tehollinen-populaatiokoko>
- Suomen Kennelliitto, polvilumpion sijoiltaanmeno (patellaluksaatio), ELT Anu Lappalainen <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/polvilumpion-sijoiltaanmeno-patellaluksaatio>
- Suomen Kennelliitto, koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen, Sari Jalomäki, Elina Pietilä ja Päivi Vanhapelto <https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet>
- Suomen Kennelliitto, koirien sydänsairaudet ja niiden diagnostiikka, ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koirien-sydansairaudet-ja-niiden-diagnostiikka>
- Suomen Kennelliitto, epilepsia, eläinlääkäri Nina Menna <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran-epilepsia>
- Suomen Kennelliitto, chiari-tyyppinen epämuodostuma ja syringomyelia, ELL, Dipl. ECVN, pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri Tarja Pääkkönen <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/chiari-tyyppinen-epamuodostuma-ja-syringomyelia>
- HELSINGIN YLIOPISTO ELÄINLÄÄKETIETEELLINEN TIEDEKUNTA Licensiaatin tutkielma: CHIARI-TYYPPIINEN EPÄMUODOSTUMA JA SYRINGOMYELIA, ESIINTYMINEN MUILLA RODUILLA KUIN CAVALIER KINGCHARLESINSPANIELILLA, Johanna Forsgård <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/d98db31a-1494-48cb-b958-fc3fb34caf61/content>
- Suomen cavalier kingcharlesspanieliyhdistys, JTO <http://jalostus.cavalierhydistys.com/wp-content/uploads/sites/7/Cavalier-JTO-2020-2024.pdf>

- Suomen Kennelliitto, Legg-Perthes, ELT Anu Lappalainen <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/legg-perthes>
- Kennelliiton jalostustietojärjestelmä Koiranet <https://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx?Lang=fi>
- Koirangeenit.fi, kivesvika eli piilokiveksisyys, <https://www.koirangeenit.fi/projektit/tutkimusprojektit/lisaantymiselinten-sairaudet/kivesvika-eli-piilokiveksisyys/>
- Suomen Kääpiökoirat ry <https://www.toydogs.fi/>
- Norsk Miniaturhund Klubb, <https://nmhk.net/>
- Lithuanian cynological society, <http://www.kinologija.lt/>
- Latvijas Kinologiska Federacija, <http://www.dogs.lv/lv/par-lkf/jaunumi/>
- Eesti Kennelliit, <http://www.kenneliit.ee/>
- Russian Toy Breed Club UK, <http://www.russiantoyclubuk.co.uk/>
- Russian Toy Club of America, <https://www.russiantoyclubamerica.org/>
- Svenska Kennelklubben, <https://www.skk.se/>
- Svenska Russkiy Toy Klubben, <http://www.srtk.se/>
- Suomen Venäjäntoht ry, <https://www.russiantoy.fi/>
- Russkiy toy, Valery Novikov
- Tatyana Golubeva, Venäjä, kansikuva ja s. 48
- Nadezda Misheneva, Venäjä, kansikuva ja s. 48
- Suomen Venäjäntoht ry:n Terveys- ja luonnekysely <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdiJwyR4A0tnaNtxNr15syOj3Pt68S5I3Heqf7igyIPNGP0JA/viewform>
- Suomen Venäjäntoht ry:n Terveys- ja luonnekysely 2022-2024 <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdK8XS5Hg1OGy1hmsQp-Aww4ym1Bt1rzd7h2-ipcNcNX1os2w/viewform>

8. LIITTEET

5.2. Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen LIITE 1

Suomen Venäjäntoht ry:n Terveys- ja luonnekysely 2017-2018 <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdiJwyR4A0tnaNtxNr15syOj3Pt68S5I3Heqf7igyIPNGP0JA/viewform>

Suomen Venäjäntoht ry:n Terveys- ja luonnekysely 2022-2024 <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdK8XS5Hg1OGy1hmsQp-Aww4ym1Bt1rzd7h2-ipcNcNX1os2w/viewform>

Venäjäntoht rotumääritelmä https://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/attachments/9ven%C3%A4j%C3%A4ntoy_0.pdf

Jalostuksen tavoiteohjelman työryhmä Sanna Hakanpää ja Sari Palm
Jalostuksen tavoiteohjelman päivitys 2024 Krista Ylänkö, Nina Saksman ja
Varpu Halonen

